

maastotaidot–vepinaari 05.05.2021 klo 1700-19 (reilut sata sivua)

Hyvää iltaa tasapuolisesti kaikille !

Järjestävät
tahot
tänään:

- TaKoRU
- Pirkanmaan reservipiirien Maastotoimikunta
- Vapaaehtoisen pelastuspalvelun (Vapepa) Tampereen paikallistoimikunta
- Pirkanmaan viestikilta.

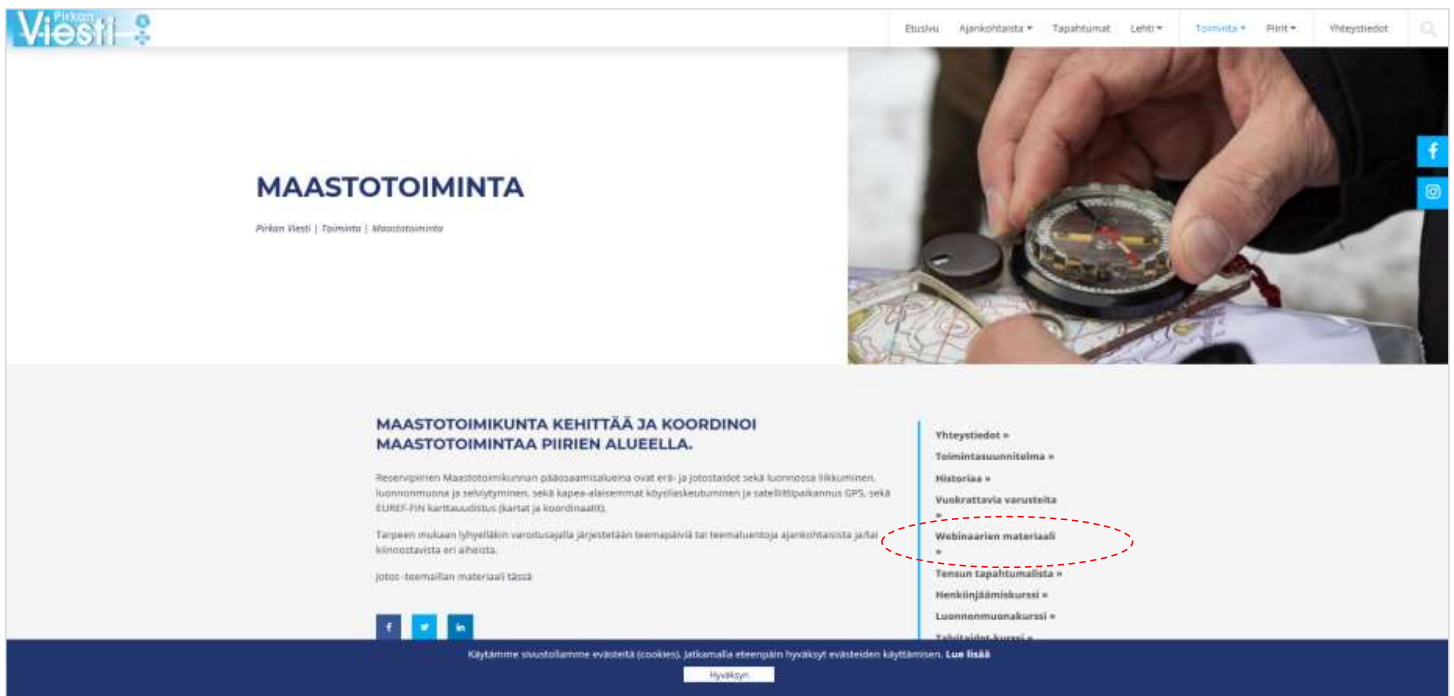
Materiaalia:

www.pirkanviesti.fi/maastotoiminta/ ("webinaarien...")

Maastotaitojen teemailta 05.05.2021

MAASTOTAITOJEN TEEMAILTA

**ke 05.05.
klo 1700-19
vepinaarina**

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

3

Tulevia vepinaareja, arki-iltaisin klo 1700-19, Zoom.

- 14.10.2020 Kartat ja koordinaatit
- 10.11.2020 GPS
- 10.12.2020 talvitaidot
- 12.01.2021 henkiinjääminen
- 10.02.2021 maastoensiapu
- 20.02.2021 arjen viestivälineet (POIKKEUS: klo 1300-)
- 03.03.2021 viestiaselajin syntyvaiheet
- 15.04.2021 jotosvinkkejä
- 05.05.2021 maastotaidot.

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

4

Ei-kaupallinen käyttö, omalla porukalla

Nimeä-EiKaupallinen
CC BY-NC

Tero Ahtee, tensu@iki.fi

Nimeä-EiKaupallinen 4.0 Kansainvälinen

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

5

Tulevia maastotapahtumia 2021

- RESUL:n talvijotos PERUUTETTU
- Kevätyön Koukkaus PERUUTETTU
- Hagellus PERUUTETTU
- **15-16.05.2021 "Korona-Sandels"-jotos, Lapinlahti ja Iisalmi/Siilinjärvi.**
- 22-23.05.2021 Hiisi-jotos (MNL), Lohja. PERUUTETTU
- 23-25.07.2021 Pioneerijotos, Säkylä. PERUUTETTU
- **05-08.08.2021 Erämessut, Riihimäki.**
- 24-26.09.2021 RESUL:n syysjotos, Kotka. PERUUTETTU
- **01-03.10.2021 PROTO21 (ex-PAHKIS sissijotos), Mikkeli.**

B. VIRTANEN

Maastotaidot, maastotoiminta

Tervetuloa teemailtaan !

Aiheina tänään, klo 1700-19

- 1. sekalaista maastotoiminnasta**
- 2. sekalaista varusteista**
- 3. sekalaisia vinkkejä
vähän kaikesta...**
- 4. kaikenlaista saa kysyä, koko ajan.**

(tämä teema sivuaa HJ- ja jotosaiheita)

Jaa niin... lyhyt esittelykierros

Ensinkö ? kahvia/teetä ??

- kuka ?
- mistä, paikkakunta ja taustaorganisaatio/yhdistys/tms. ?
- miksi olet täällä tänään, eli *MITÄ haluat kuulla ? ???*

Maastotaidot... mitä onkaan luvattu...

MAASTOTAITOJEN TEEMAILTA

- TARKOITUS: kuulla ja nähdä teoriassa erilaisia maastotoimintaan liittyviä toimenpiteitä ja varusteita. Mukana ovat tavanomaiset perusjutut maastoretkistä, jotoksista ja vaelluksista. Lisäksi mukana on myös hyviksi koettuja sekalaisia kikkoja.

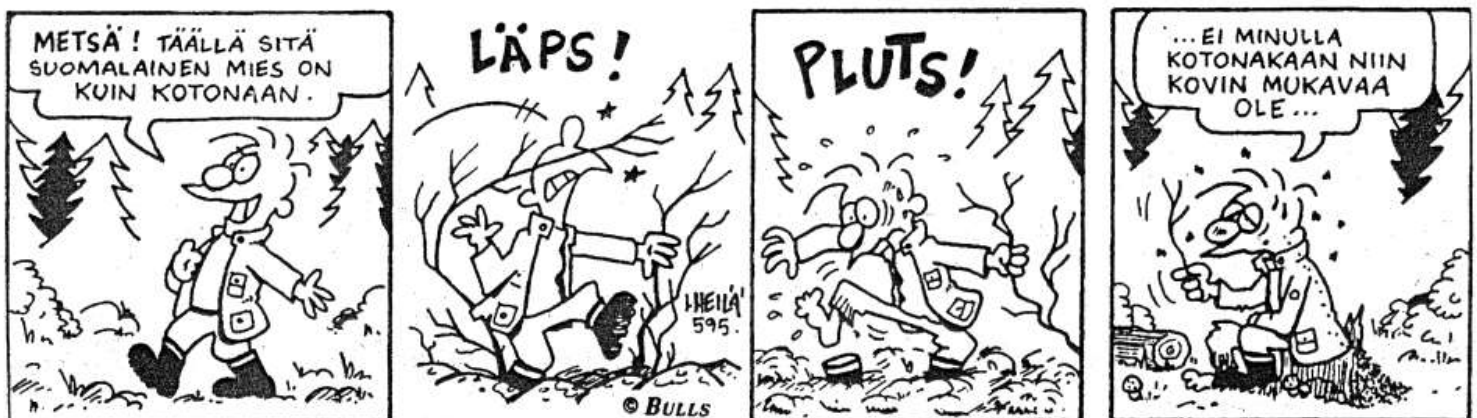
MAASTOTAITOPÄIVÄ

- TARKOITUS: opetellaan ja harjoitellaan maastoreissuilla, jotoksilla ja erävaelluksilla hyödyllisiä tietoja ja taitoja.
- SISÄLTÖ: sulan maan ajan keikkailusta mm.: tulien teko, majoitteet, majoittuminen eli leiriytyminen, varusteet, vesistön ylitys, etäisyyden arviointi, paikan määrittäminen, ruokapuoli ja juomat, muonan valmistaminen, suunnistamisesta, sekalaisia varusteita, sekalaisia kikkoja.

Jatko eli maastopäivän aiheita

tulien teko, majoitteet, majoittuminen
eli leiriytyminen, varusteet, vesistön
ylitys, etäisyyden arviointi, paikan
määrittäminen, ruokapuoli ja juomat,
muonan valmistaminen,
suunnistamisesta, sekalaisia varusteita,
sekalaisia kikkoja.

MAASTOTAIDOT

Maastotaitojen teemana ovat viikonlopun tavallisen maastoreissun asiat.

Vain vähän luonnossa selviytymisen näkökohtia.
Ei pitkien vaellusten näkökulmia.
Ei juurikaan sotilaallisia näkökohtia.

Välikuva kesäkuumalla:

Tässä tulos, jos

**et vaan osaa toimia
kylmässä tai**

hikoilet ja väsyvät tai

luovutat henkisesti.

[suomalaisten lentolehtinen
venäläisille jatkosodan aikana]

VAATTEET

Maastoretkeilyn vaatteet 1

ALUSVAATETUS

- omasta mielestä mukavat ja sopivat (malli)
- tekninen (keinokuitua, verkkoa) alin vaatetus
- ohut keinokuitupaita kuivuu nopeasti (kylmä)
- hihan suut; pituus, resori, peukalolenkki,...
- kaulus; poolo, O-aukko, vetoketjupoolo, ...?
- paksuus = ??
- keinokuitua vai villaseosta vai merinovillaa ?
- päällyspaidassa taskuja vai ei ?
- alus- ja välivaatetuksessa erilaiset kaulukset.

Maastoretkeilyn vaatteet 2

VÄLIVAATETUS

- paksumpaa (?) materiaalia
 - taskuja vai ei ?
 - **liivi** vs. pusero ? (paksut hihat...)
 - kaulus; poolo, O-aukko, vetoketjupoolo,...?
 - materiaali; keinokuitua vai villaseosta ?
 - materiaali; villapaita vs. fleece vs. muu ?
-
- alus- ja välivaatetuksessa erilaiset kaulukset.

Maastoretkeilyn vaatteet 3

PÄÄLLYSVAATETUS

- omasta mielestä mukavat ja sopivat (malli)
- talvinen päällyysvaatetus saisi olla **väljä**
- maastossa takissa olisi aina hyvä olla huppu
- isot taskut, ja **paljon taskuja**
- taskujen aukeamissuunta, suojaläpät ?
- resorit hihan suissa ?
- avohaalarimalliset "läppä" housut
- olkaimet (vast.) housuissa
- lumilukot lahkeissa ("metsurihousut" tai "lasketteluhausut", eli lahje saappaan päällä) kylmällä ilmalla maastossa.

Maastoretkeilyn vaatteet 4

PÄÄHINE

- omasta mielestä mukavat ja sopivat (malli)
- lippalakki, lierihattu, kalotti, hikinauha, aurinkolippa, kypärähuppu ;-), muu,...?
- putkipäähine (balaclava, resoriputki), "kommandopipo"
- paksuus ?
- materiaali ?
- korvien suojaus ?
- niskan suojaus (esim. kangasläppä) ?
- kiinteä hyttysverkko mukana (ei toimi ?) ??

Maastoretkeilyn vaatteet 5

KÄSINEET

- omasta mielestä mukavat ja sopivat (malli ja väri)
- tiukat tai väljät käsineet ?
- sormikkaat, kolmisormet, rukkasat,...
- nahka kestää, mutta kuivuu hitaasti (koppura)
- keinomateriaali kuivuu nopeasti, mutta ei ehkä ole kulutuskestävää (pyöräilyormikkaat vs. työhanskat)
- materiaali vettä hylkivää (tai neopreeni) = hiostaa
- viiltosuojaus, palosuojaus,... raha ratkaisee
- varren pituus ?
- vuori vai ei, sään mukaan (kuivaus ?).

Maastoretkeilyn vaatteet 6

SUKAT

- omasta mielestä mukavat ja sopivat (malli ja väri)
 - jalkineissa aina kahdet sukat
 - villaa, sekoitetta, keinokuitua ?
 - paksuus ? ohuimmat alimmaiseksi
 - varren pituus ? ei kahta pitkävartista
 - erikois-hikisukissa antibakteerinen käsittely
 - muotoilut sukat eri jalkoihin (L, R)
-
- kuivaus on parempi nurinpäin, tuulessa.

Talviretkeilyn vaatteet 7

JALKINEET

- omasta mielestä mukavat ja sopivat (malli)
- jalkineissa kahdet pohjalliset
- säätilan mukaan kumisaappaasta (märkää) kalvokenkien kautta nahkajalkineisiin (kuiva pakkanen)
- nahkajalkineet toimivat hyvin rasvattuina, mutta eipä paljon kukaan nykyään rasvaa

Pidätkö housujen lahkeita saappaanvarsien **sisällä**, vai **päällä** ? Riippuu irtolumen määrästä...

Jalkineista

Jalkineista voisi kinastella loputtomiin... parhaat ovat sellaiset jotka toimivat ja tuntuvat mukavilta jalassa.

Vaikka lenkkitossut tai märän kelin suunnistus-kengät.

Eräät mahdolliset leirijalkineet, tavallisten sandaalien ohella kesällä

Vaatteiden ja varusteiden hankinnasta

Kannattaa huomioida urheiluliikkeiden sekä työvaatemyymlöiden ja suurten rautakauppojen kausittaiset alennusmyynnit

- **keväisin talvivaatteiden poistomyynnit**
- **syksyisin kesävaatteiden poistomyynnit**
- **joulun/uudenvuoden jälkeinen ALE**
- **UFF:n kausipoistomyynnit (7..2 euroa/kpl)**
- **Erämessut Riihimäellä joka toinen (parillinen) vuosi, etenkin ensimmäisinä päivinä (to-pe) on monella osastolla "vanhanmallisten" vaatteiden poistoeriä.**

VARUSTEET (HENKILÖ- KOHTAISET)

Henkilökohtaiset varusteet 1

Yhden yön kesäjotoksilla rinkan paino on tyypillisesti noin 10..15 kg, kahden yön jotoksilla kesällä 15..20 kg ja talvella 20..25 kg (mm. termospullo ja enemmän vaatteita ja muonaa mukana).

Päälle kannattaa valita väljä mukava asu, sellainen joka ei pienistä likatahroista välitä tai kulutuksesta rikkoonnu. Isot taskut olisivat hyvät varoiksi. Värillä ei ole väliä.

Jalkineet ovat aina yksilöllisen tottumuksen mukaiset. Siis valitse sellaiset jotka ennestään tiedät sopiviksi maastojalkineiksi omiin jalkoihisi. Kosteita paikkoja tulee usein (aina ?) eteen jotoksilla. Kumisaappaat ? Kalvo-kengät ? Rasvatut nahkaiset maihinnousukengät ?

Tarkista varusteet aina ajoissa ENNEN jotosta !!

Puukko ja tulientekovälineet aina housujen taskussa (ei rinkassa tai takin taskuissa vaan AINA MUKANA).

Henkilökohtaiset varusteet 2

- henkilökohtaiset varusteet
 - kantolaite (rinkka; putki vai rosna..., vai "tst-reppu"...)
 - makuupussi (untuva vai keinokuitu...)
 - makuualusta (solumuovi vai ilmatäyte vai...)
 - sadevara (esim. sadeviitta ja -lahkeet)
 - kuivat vaihto(alus)vaatteet **yöksi**
 - puukko, kompassi, koordinaattilevy, tulentekovälineet, narunpätkiä,...
 - aina kahdet sukat (ohuet ja paksut) jalkaan
 - varasukat (ohuet ja paksut)
 - (LED-)otsalamppu tai kynätaskulamppu, heijastin teillä
 - taskumatti tai kenttäpullo, eli **vettä** aina käsillä
 - **karttapussi (2 l amerigrip)** tai karttalaukku.

Henkilökohtaiset varusteet 3

- henkilökohtaiset varusteet
 - **päähine ja käsineet aina mukana**
 - hyvät jalkineet (esim. kumisaappaat)
 - mukavat housut (vyö/henkselit)
 - mukava takki (esim. isot taskut, huppu vai ei...)
 - (verkko)kaulaliina tai putkipäähine
 - taukotakki tai villapaita tai välipusero
 - muistiinpanovälineet (ainakin kynä)
 - ea-tarvikkeita omaan käyttöön (laastaria,...)
 - Aurinkolasit ? Hyttyshuppu/-karkote ?
 - leirijalkineet (lenkkikossut, sandaalit,...).

Henkilökohtaiset varusteet 4

- ruokailuvälineet (lusikka-haarukka, syömäkippo, muki)
- wc-paperirulla (vajaa, litistetty, pakastepussissa) + peräpyyhe
- muona (1 yön jotos)
 - aina 1..1,5 litraa vettä mukana rinkassa
 - 1 muonapussi (esim. pakastekuivattu)
 - 2-3 voileipää
 - pikapuurojauhe ja mustikkakeittojauhe (aamu)
 - 2-3 suklaapatukkaa
 - teepusseja/kaakaojauhetta/murukahvia
- muona (2 yön jotos, lisää edelliseen)
 - 1-2 muonapussia
 - lisää 1-2 voileipää
 - lisää 1-2 pikapuuropussia
 - lisää 2-3 suklaapatukkaa.

- 1=kompassi
2=peili
3=heijastin
4=koordinaatti- ja paikantamislevyt
5=heijastinnauha
6=kynätaskulamppu
7=vedenpitävä muistilehtiö, lyijykynä ja hakaneuloja
8=aurinkolasit
9=pilli
10=kynäkotelo
11=kiikarit
12=2 l minigrip-pussi kartalle
13=käsineet
14=verkkokaulaliina

37

- [illegible]

38

Henkilökohtaiset varusteet 5

Usein jotoksille mennään jotosteluvaatteissa, ja **usein maalissa on sauna tai suihku tai uintimahdollisuus**. Maalissa ei välttämättä ole kanttiinia tai ruokailumahdollisuutta.

- saunakassi (jotoksen jälkeinen elämä...)
 - pyyhe, uima-asu jos tarpeen
 - saunajuoma, pientä evästä tilanteen mukaan
 - vaihtosukat ja kengät kotimatkalle
 - alusvaatetus ja päällysvaatteet
 - päähine, käsineet
 - muista myös takki
 - sateenvarjo (?).

Henkilökohtaiset varusteet 6

Sekalaista pikkusälää kannattaa olla ainakin yhdellä partiossa, jossakin rasiassa tai "miljoonapussissa":

- hakaneuloja vaatteiden pikakorjauksiin
- neulaa ja lankaa vaatekorjauksiin
- viiksilankaa, pieniä nippusiteitä, ilmastointiteippiä varustekorjauksiin
- **aina sekä tulitikut että sytytin, eri taskuissa**
- varakompassi ja varakoordinaattilevy rinkassa
- varapuukko ("huoltoaseman mora")
- kiilu-valopuikko yövaloksi (leirissä)
- **narunpätkiä (1-1,5 m) housujen taskuissa**
- muutama ylimääräinen pakkaushihna
- muutama muovinen "roskapussi", jos mulaa vesistöön.

Henkilökohtaiset varusteet 7

Ylellisyysvarusteita eli lisäkikkailua

- pikkukiiikarit 6..8x tiedusteluun ja et. arviointiin
- sytytyspaloja (esim. valkoinen **Flamgo/Lucifer**)
- sulkurengas tai karbiinihaka vesistönylityksiin
- verkkopaarit ea-rasteille
- avattu ensiside rastikäyttöä varten
- **vedenpitävä muistilehtiö ja lyijykynänpätkä**
- lenkkitossut leirijalkineiksi
- ohut pipo ja sormikkaat leirikäyttöön
- hytтыshuppu (päivä- ja yökäyttöön)
- rinkassa sisällä ”eräpussi/riistapussi” eli vahva muovipussi jossa kaikki vaatteet ovat kosteussuojassa.

Henkilökohtaiset varusteet 8

Paidan valinnasta muutama sana

- **valitaan aluspaita ja päällyspaita keskenään hyväksi yhdistelmäksi**, esimerkiksi
- aluspaidan paksuus (ohut/paksu) (silkki..villaseos)
- aluspaidan hihojen pituus ja peukalolenkit (on/ei)
- aluspaidan kaulus (O vai V vai pysty=poolo), eli aluspaidassa ja päällyspaidassa ei useinkaan kannata molemmissa olla poolokaulusta
- poolokauluksen paksuus (1- vai 2-kertainen kudος)
- kumpaa paitaa voi lämpimällä käyttää yksinään
- **”yöasuksi”** usein pitkähihaiset ja –lahkeiset vaatteet, paksuus vuodenajan ja makuupussin mukaan (hiostava vai kylmä keli).

**1940-luvun alkupuolen
maastoretkeilijän perusvarusteet.**

SA-Kuva

Mitä aina olisi hyvä olla mukana...

Aina maastokeikoilla mukana, mieluiten housujen taskuissa

- puukko
- tulentekovälineet (kahdet, erilaiset)
- kompassi
- pilli
- avaruuslakana
- ea-varusteita omaan käyttöön (laastaria, ensiside)
- muistiinpanovälineet (vedenpitävä lehtiö ja lyijykynä).

Kannattaako maastossa pitää kalleimpia ja hienoimpia vaatteita ja varusteita... myyjien mielestä kyllä

Niitä työkaluja pitää myös osata käyttää... eli pitäisi tietää mitä niillä EI voi tehdä.

Ettei työkalu turhaan rikkoutu kesken reissun.

Esimerkiksi "huoltoaseman 2,50 euron" Moran terällä ei voi vääntää mitään.

Eikä siinä terässä suinkaan ole koko kahvan läpi kulkevaa ruotoa.

Retkisahoja (oksasahoja); erot = hampaiden koko, terän pituus, terän lukitus,...

Retkisahoja (oksasahoja); erot = hampaiden koko, terän pituus, terän lukitus,...

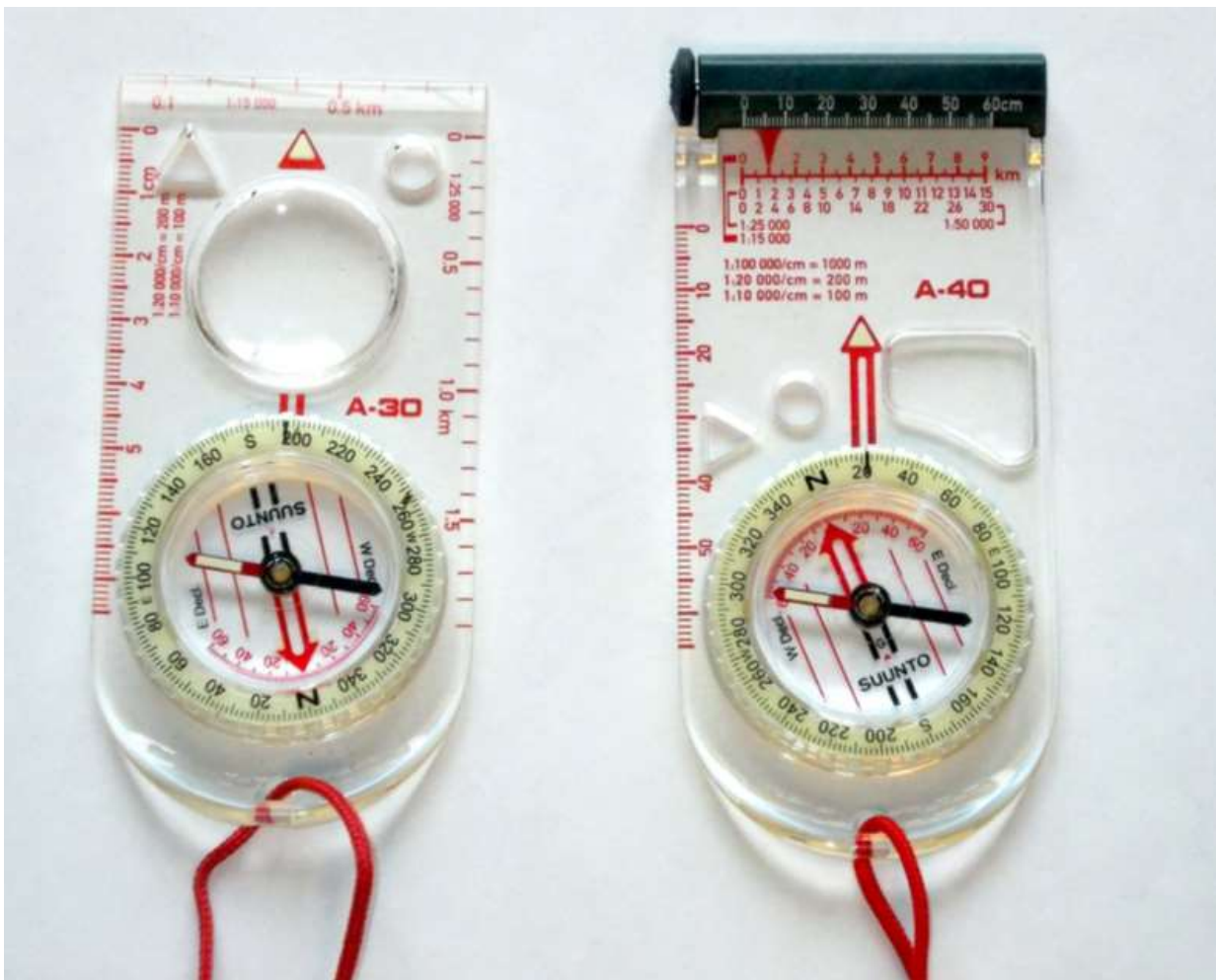
Fiskarsin sahojen hampaat ovat pienet...

Neulassa on pimeässä hyvin erottuva "fosforointi" (neulan erottaa muista merkeistä pimeässä).

Kummassakin on mitta-asteikot 1:20000 ja 1:50000 (ei 1:25000).

Piirut ja asteet kätevästi samalla kehällä.

Rannekompasseja

**Suunto
eräkompassi**

Peilikompasseja, tarkempi suunta

Askelparimittarilla

käsisuuntakehä

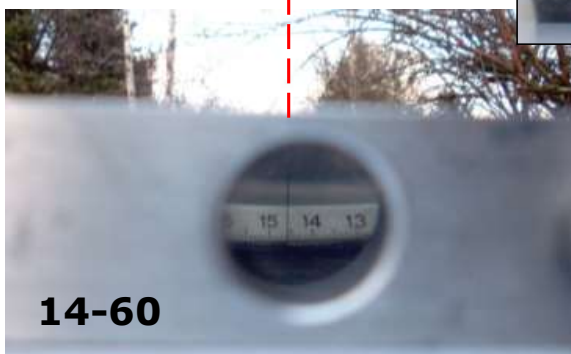
Marssikompassi m/34 ja m89-60

eräkompassi,
"sukeltajan"

**Käsisuunta-
kehällä saa
tarkimman
suunnan**

hiusviiva kohteen kohdalla

14-60

14-75

"pelastusliivipilli"

muovia = ei kylmä talvella, ei liikkuvia osia,
kevyt, pienikokoinen, kelluu, hinta 2-3 euroa,...
kiinnitä itse narulla taskuun.

pillimerkit

Jokaiselle jaetaan pelastusliivipilli ja naru.

SOVITAAN PILLIMERKIT:

- **1 vihellys = harjoittelu, ei välitetä**
- **2 vihellystä = missä sinä olet ? (vastaus = 2)**
- **3 vihellystä = hätä, apua tarvitaan**
- **1 pitkä vihellys = kokoon sovitulle paikalle tai kouluttajien majoitteelle. Jokainen toistaa.**

"avaruuslakanoita" on monenlaisia,
paksuimmat aluskankaina majoitteessa

"Avaruuslakana" on hyvä apu

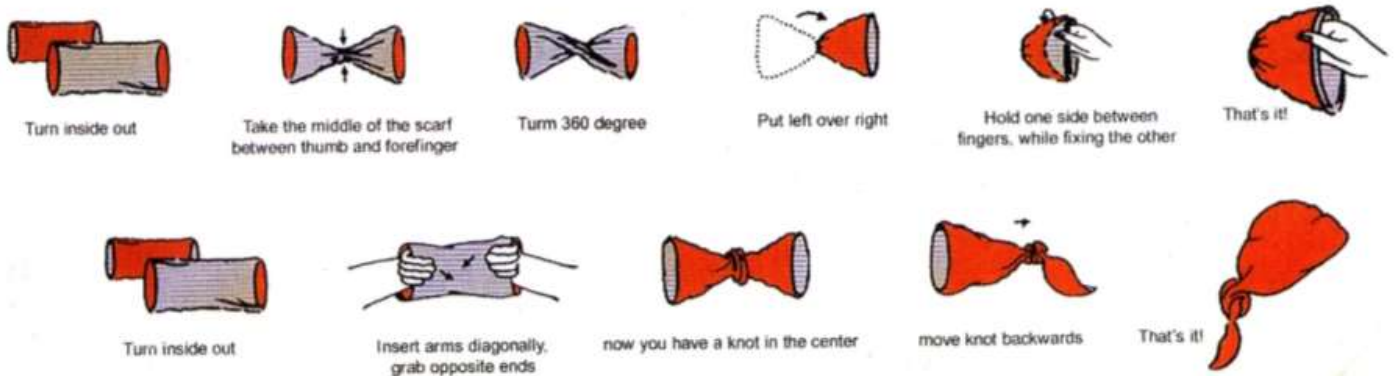
Paketista
avattua ja
levitettyä
avaruuslakanaa
ei saa enää
taiteltua takaisin
pieneen tilaan.

Avaruuslakana
kestää vetoa,
muttei mitään
terävää (esim.
oksia).

resoriputki = putkikaulahuivi = balaclava

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

61

kemiallinen valopuikko = "kiilu", ei lämpene, kylmässä heikompi valo

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

62

Hyvä
otsalamppu
syysjotokselle
on noin **50**
euron
hintainen.

Oleellista otsalampuissa:

- paristot (**AA** vai **AAA**) vai akku
- irrallinen paristokotelo johdon päässä ?
- kannatusnauha myös päälleen yli ?
- muutama valotehoalue (ainakin **200 lm**)
- käyttöaika yön yli (**> 8 h**) hyvällä valoteholla
- jämäkkä virtakytkin (ei mene päälle rinkaissa).

Vedenpitäviä muistilehtiöitä
"Rite in the Rain" on monen
kokoisia ja värisiä (lehdet:
valkoinen, hiekka, vihreä).
Lyijykynä toimii hyvin, myös
spriitussi sopii. Modestone.

Flamgo, "valkoinen noita",
kevyt, ei haise, kosteus ei
haittaa, voi murtaa
pienemmiksi paloiksi.

Muutama Flamgo-pala mini-
minigrip-pussissa taskuun.

Vedenpitävä muistilehtiö ja lyijykynä

mil-tec
halpakopio

aito amerikkalainen Rite-in-the-Rain

suomalainen "kivipaperi"

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

65

Flamgo, "valkoinen noita", kevyt, ei haise, kosteus ei haittaa, voi murtaa pienemmiksi paloiksi.

Vinkki:
muutama
Flamgo-pala
mini-minigrip-
pussissa
(rinkan sivu-)
taskuun.

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

66

Kahden litran
amergrip/minigrip on
juuri aanelosen
kokoinen.

Eräpussi / riistapussi / eräsäkki,
rinkan sisään.

Erikoisvahva tai muu iso
(jäte)säkki esim. vesistönylityksiä
varten (rinkka pussin sisään).

Eräpussi ja erikoisvahva iso (240..350 l) jätesäkki

Eräpussi tai vastaava kosteussuoja rinkan sisällä, suljettu "kanoottiremmityyllä"

Rinkan sadesuoja on hyödyllinen
kesät talvet, eikä paina paljon.

VARUSTEET (PARTIO- KOHTAISET)

Porukan yhteiset varusteet

- majoite
- kirves (esim. kesä 600 g, talvi 1000 g)
- saha (pieni kaari- tai timpurinsaha mieluummin kuin retki- eli oksasaha ?)
- korjaustarvikkeita eli "miljoonapussi"
- keitin ja polttoaine partiokohtaisena.

VINKKI: isolla porukalla kannattaa pitää kaikilla samantyylistä polttoainetta käyttävää keitintä (lainaus jos loppuu, veden keittoaika yhtä pitkä).

Partiokohtaiset varusteet 1

partiokohtaiset varusteet

- majoite (esim. valmislaavu, laavukangas tai vaellusteltan ulkoteltta)
- keitin (esim. trangia tai kaasukeitin)
- ea-pussukka (esim. ½ autolaukun koosta)
- kirves ja saha (esim. Fiskars 600 ja oksasaha)
- kokoontaitettava vesikanisteri tai -pussi
- narua (?) ("kotinaru" tai 2,4 mm).

*Lisäksi järjestäjien mahdollisesti ohjeistamat
jotoskohtaiset erikoisemmat tarvikkeet.*

Partiokohtaisia varusteita:

- majoite
- keitin ja polttoaine
- kirves ja saha
- ea-laukku
- naru (40 m, 2,4 mm)
- vesikanisteri.

Partiokohtaiset varusteet 2

Partion ensiapupakkaus (tarkista ENNEN jotosta)

- ensiside (mielellään "harjoitus-side" eli avattu)
- suojakäsineet 1-2 paria, elvytysmaski
- ideal-side (joustava)
- kiristyside (nykypäivänä taas "sallittu" !)
- lääkkeitä: särkyyn, kuumeeeseen, ripuliin,... (esim. Panadol, Coldrex, jokin nopeavaikutteinen ibuprofeeni tai parasetamooli, Imodium, kyypakkaus)
- desinfiointiaine (1-2 dl muovipullo), 2020-21 käsidesiä
- laastaria, ehkä tylppäkärkiset sakset
- rasvaa/vaseliinia/hiertymävoidetta/talkkia
- huulirasvapuikko
- rakkolaastaria (esim. Compeed) ?
- avaruuslakana
- pinsetit (tikkujen poisto), pienet sakset (kynsisakset)
- sekä tietenkin jotoskäskyssä mainitut tarvikkeet.

Partion ensiapu- pakkaus

MAJOITTEET

Majoitteet, 1

- suoja säätä ja kylmyyttä (lämpötila, sade, tuuli) vastaan
- yksinkertainen ja pieni on hyvä majoite (lämpötalous)
- luonnossa maan muotojen hyväksikäyttö (tuulensuoja ja -suunta, auringonvalon suunta), mutta järkevästi (ei sateella kuoppaan,...)
- saisi olla samalla näkyvä, mikäli mahdollista (ööh... no siis sisseillä mahdollisimman huomaamaton suokuoppa...).

Majoitteet, 2

”Majoitteen tarkoitus on estää eksyneitä ihmisiä juoksentelemasta pitkin metsiä.” ;-)

Samalla majoite voi toimia huomiomerkkinä.

Avaruuslakana (avaruushuopa) on aivan hyvä ja käytössä kestävä majoitekangas, kunhan sitä ei puhko millään terävällä. Naruja saa kulmiin mm. ”käpykikalla” kiinni. Sopii myös muuhun käyttöön.

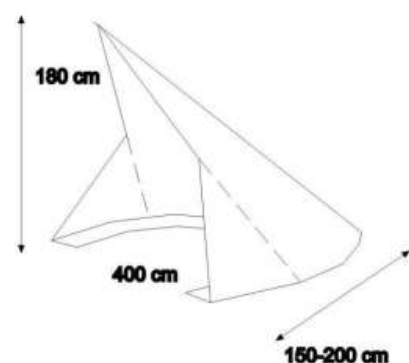
Märissä vaatteissa ei kannata mennä nukkumaan.

Majoitteet

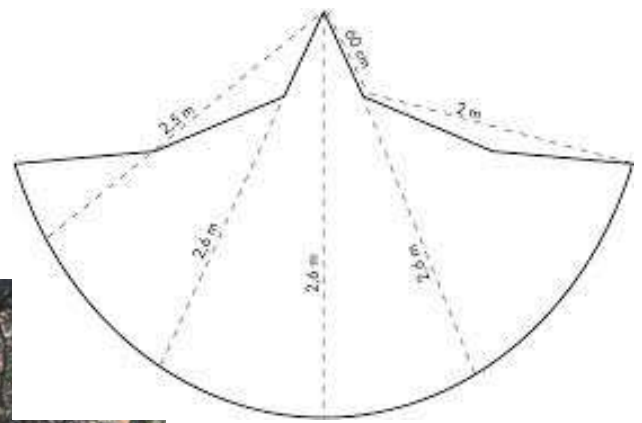
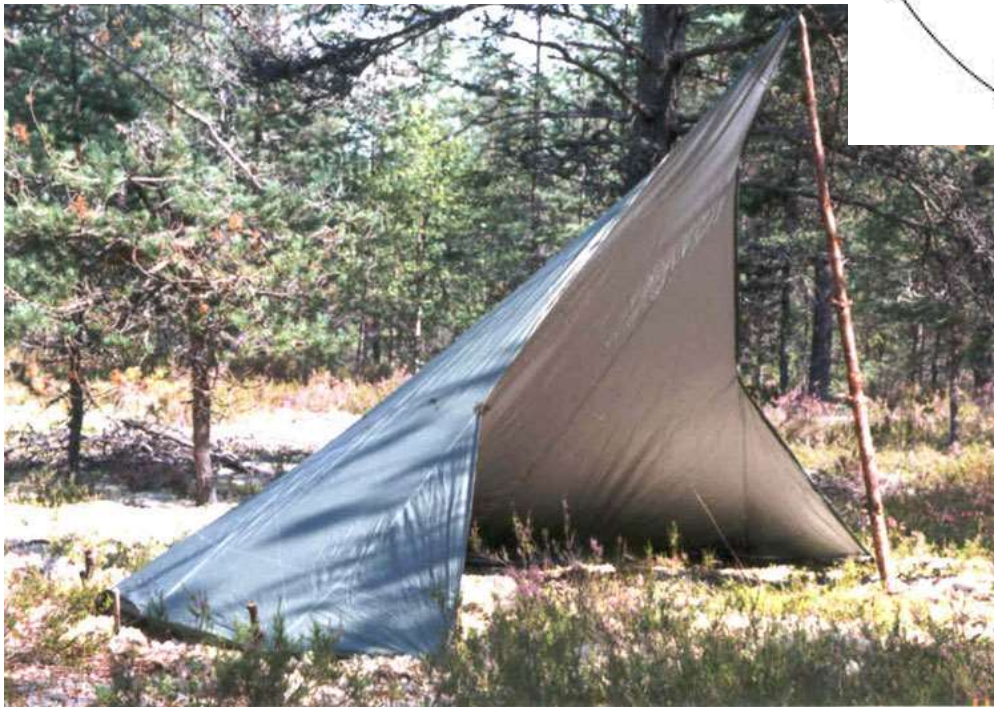
Majoitteita ovat mm.

- **umpimajoitteet**
 - teltta
 - kota, tiipii
- **avoinaiset majoitteet** (avotulimajoitteet)
 - valmislaavu (sivu- ja takaseinät, ehkä etuläppä)
 - laavu (vain suora kangasvaate)
 - loue ("vino pystyseinä" rakotulta vasten).

Perinteinen loue, esim. erätoverista

Perinteinen loue

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

85

Loue

maastotaidot

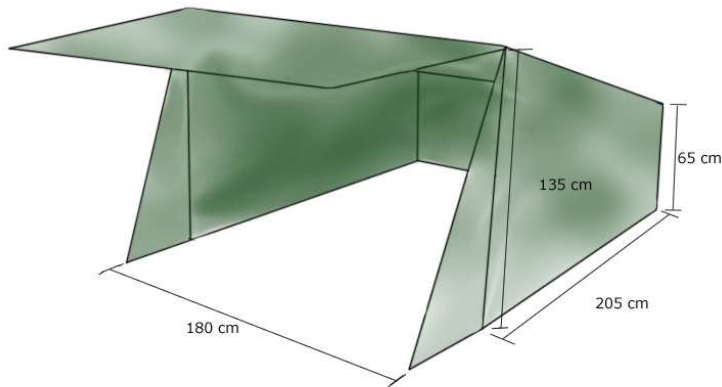
tensu@iki.fi

04.05.2021

86

Valmislaavu, "louelaavu",... eroja on

- etulipan pituus
- etusivuseinälipat vai ei
- hyttysverkko tai ei
- seinät suorat vai vinot (\)
- vetoketju etulipassa
- pohja(vaate)
- sisäliepeet sivuissa
- takalippa vai ei
- kulmakepit sisällä vai ulkona
- lenkit kulmissa yms.
- maakiilojen lenkit alareunoissa.

Valmislaavu 2

Lyhyellä etulipalla ei ole paljon merkitystä...

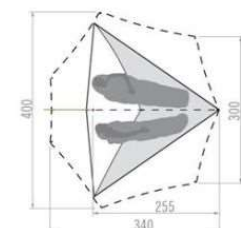
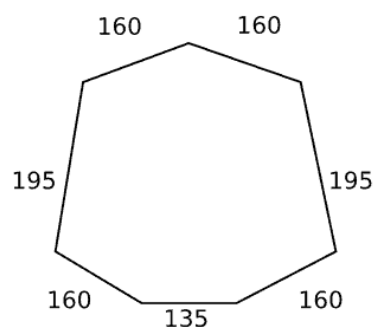
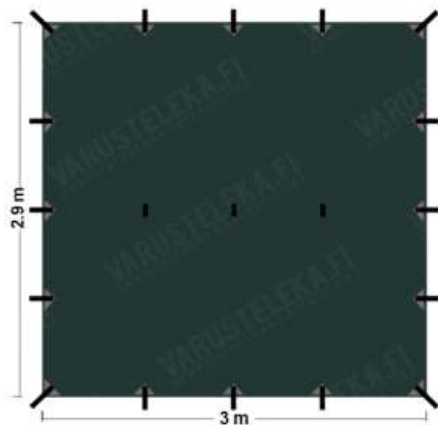

Etulippa
tekee
lisätilaa,
"terassi"

Sateisen yön jälkeen
narut ja kangas ovat
aina löysällä
venymisen takia.
Etulippa
"puoliasennossa".

Laavuvaate, laavukangas, kommandovaate, "pepa-rätti",...

Vihe puolilaavu

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

91

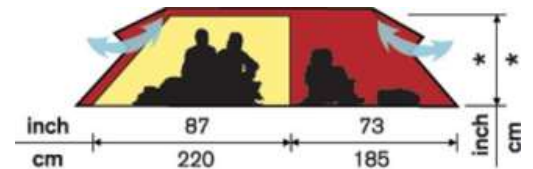
maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

92

Tunnelitelta, kupolitelta

Kesällä pelkkä ulkotelttakin riittää majoitteenksi.

Umpimajoite "hiostuu" helposti sisältä (tuuletus).

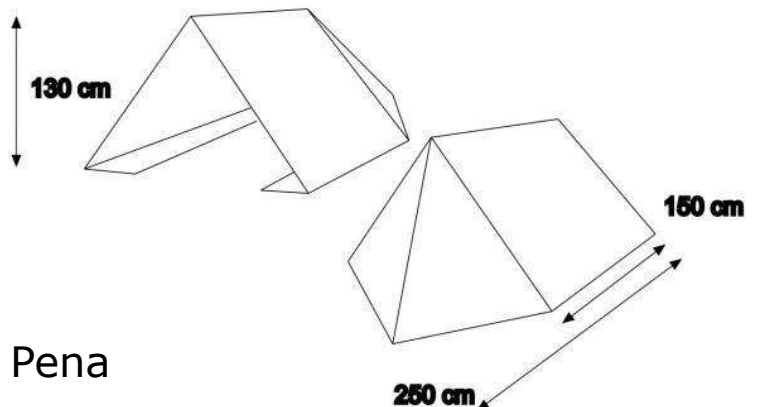
Välimuotoja; Pata-majoite, Pena-laavu

Pata

Pena

Pena-laavu

Hawu-teltha, voi kääristä puun ympäri

"Käpykikka"

Remmi ratkaisee ikuiset kiristysongelmat, irtoremmejä voisi käyttää monissa majoitteissa. Entäs kuminaru (3..4 mm paksuus) ?

Käpykikalla saa paljon lisätilaa laavuun.

hätämajoitteissa (avaruuslakana) pieni on kaunista, eli lämpötaloudellista

Erään selviytyjän avaruuslakana- majoite marraskuussa (HJ3-kurssilla)

"Koreteksi" päällyspussi pitää lumen loitolla, ja antaa jonkin verran lisälämpöä. Missähän kohtaa makuupussikerroksia on se nollaraja, jossa alkaa olla hikoiltua kosteutta ?

Suositus riippumattoihin:
kaksi makuualustaa, paksu makuupussi, ja paksut sukat.

**Suositus riippumattoihin:
kaksi makuualustaa, ja
tuuplamakuupussi. Paksut
sukat. Jokin tuulensuoja.**

HENGENVAAARALLINEN!**TAKAISINVETO****Pop-up teltha (37-314)**

Pop-up teltha, tuotenumerolla 37-314, takaisinvedetään huonon ilmanvaihdon vuoksi. Jos olet ostanut tämän tuotteen, pyydämme välittömästi lopettamaan sen käytön ja palauttamaan sen lähimpään Bilteman tavarataloon. Biltema korvaa telthan ostohinnan, ostokuittia ei tarvitse esittää.

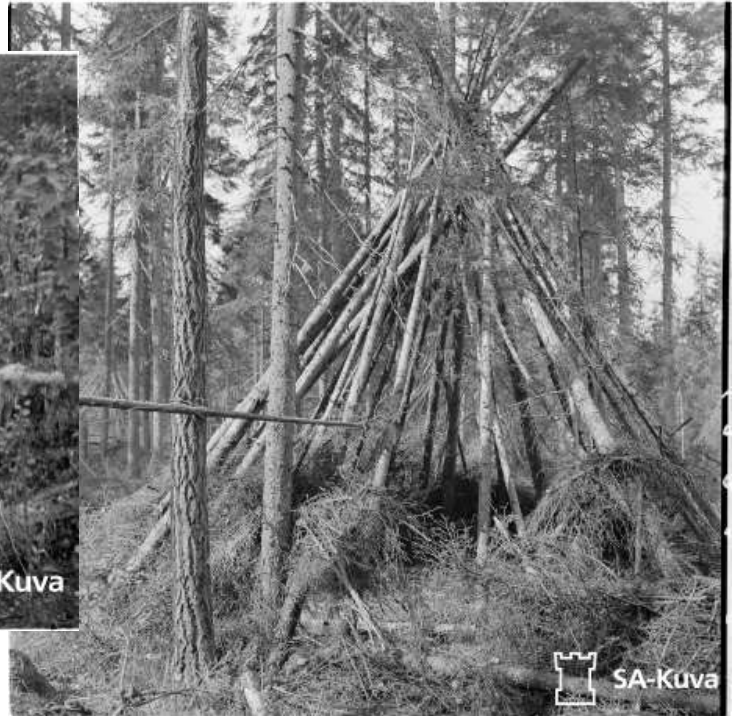
BILTEMA**www.biltema.fi 09 427 05 830**

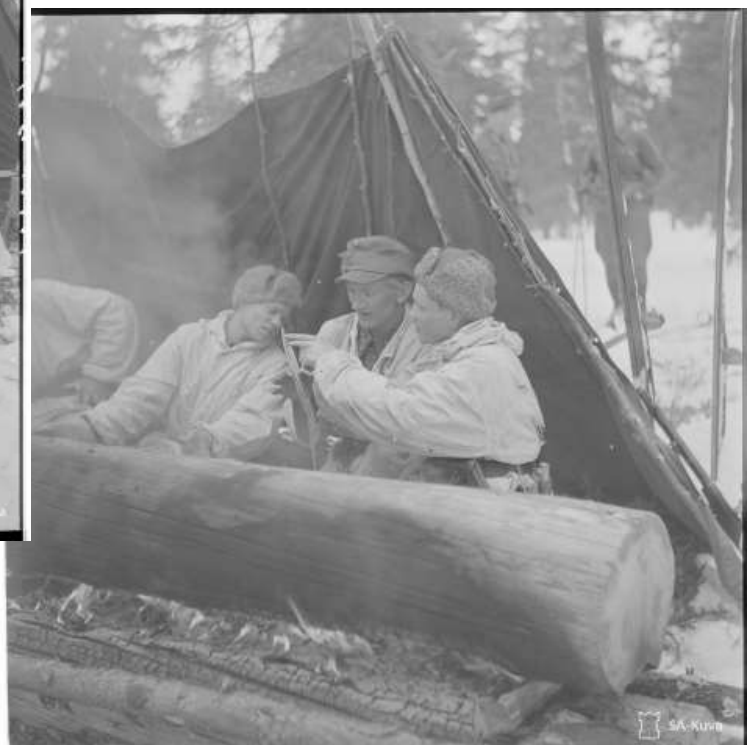
Seuraavaksi nähdään enemmän tai vähemmän perinteisiä suomalaiskansallisia majoitteita

"Kodan" routeet eli kehysranka.

Saman näköinen kuin
1950-luvun Sopu-teltta.

KANTOLAITTEET

Kantolaite selässä...

- putkirinkka
- metalli(?)**vahvikkeinen reppu**, vahvikelistat (alumiinia tai muovia) sisäpuolella
- **rosna**(rinkka) = **anatomic**(rinkka), ei putkirunkoa
- **reppu** (lantiovyöllä tai ilman, rintaremmi ?)
- **päiväreppu** (lantiovyöllä tai ilman, rintaremmi)

Erilaisia kantolaitteita 1, 1 yön jotos

Erilaisia kantolaitteita 2, 1 yön jotos

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

117

Erilaisia kantolaitteita 3, 1 yön jotos

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

118

Erilaisia kantolaitteita 4, 1 yön jotos

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

119

Erilaisia kantolaitteita 5, 1 yön jotos

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

120

Erilaisia kantolaitteita 6, 1 yön jotos

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

121

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

122

MUONA

Muonaa... oman maun mukaan

- laiskalle; pakastekuivattua, "lisää vain vesi"
- nopea valmistaa eli lyhyt keitto tai lämmitys
- voi syödä kylmänäkin ?
- liikkeessä syötävää pikkuevästä; suklaapatukat, kuivatut hedelmät tai pähkinät, voileivät, energia-ym. patukat, pemmikaani,...
- aamulla pikapuuro, "lisää vain vesi".

pika-aamupuuro, lisää vain kiehuva vesi ja anna hautua pari minuuttia

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

125

Mysliaamiaisia,
lisää vain kuuma
vesi ja odota hetki.

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

126

pääruoka

kevyttä muonaa

laiskoille →
nautiskelijoille

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

127

Ateriapatukka, "nykypäivän pemmikaani"

versio 1.5

versio 1.0

Bullet Meal,
kotimainen
valmiste 2012,
nyt jo historiaa.

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

128

SIVILISAATIO ON TUHOUTUNUT...
OLEMME AINOAT ELOONJÄÄNEET...
OLEMME...

VANHAT HERRAT METSÄSSÄ!

(*WALDEN*)

RUOKAILU- VÄLINEET

Ruokailuvälineet maastossa

- mitä tarvitaan; kippo, muki, lusikka,...
- materiaali; muovi, puu, titaani, teräs,...
- kylmänä vuodenaikana "termos"-mallinen eli **kaksikerroksinen** muki ja kippo, **kannella** !
- sellainen materiaali joka ei polta kättä eikä huulia (vrt. kokoteräs-kahvimuki... ??)
- iso kädensija toimii käsi-ineet kädessä kylmässä.

Jos ruokailuvälineet ovat unohtuneet kotiin tai kadonneet reissussa, veistä "ruokailulasta".

KEITTIMET

Keittimet

Neljä päätyyppiä

- "perinteinen" neste, esim. Trangian "sinol-versio"
 - kaasukeitin (talvella propaani-voittoinen kaasu)
 - monipolttoaine-keitin
 - kiinteän polttoaineen keitin (esim. käpy, oksat).
-
- (nestemäinen) polttoaine aina metallipullossa (ei muovi = sinol, marinol, hyvä tuli).

Nykyisin kaasukeitin on suosituin tyyppi.

- nopea
- kun työ on tehty, sammuta keitin, venttiili kiinni
- polttoaine (kaasu) ei paina paljoa
- kaasusäiliö vie hieman tilaa
- talvikaasuja (propaani ja sekoitteita) on
- ei yleensä kovin kovaääninen.

Talvella täyden vesikattilallisen keitto sinol-trangialla voi viedä puoli tuntia...

Kotimaisen (vanhoja) teollisuuden tuotteita.

LEIRITOIMET

Leirin toimet

Kun tullaan leiripaikalle, niin tapahtuu

- tulet palamaan ja/tai keitin päälle (eli lunta sulamaan tai vettä lämpiämään)
- majoite pystyyn
- vaatteiden vaihto ja/tai lisäys, myös käsineet ja päähine
- syöminen
- varusteiden järjestely yöpymiskuntoon (mm. makuupussi "ilmaantumaan")
- sovitaan yhteinen "tyhjennyspaikka".

Laiskat aamupuuhat nousematta makuupussista

Kun nukkuu laiskasti pää oviaukkoon päin, niin aamulla ylettyy keittelemään vettä nousematta makuupussista

MAKUUALUSTAT

Makuualustoista 1

perinteinen "solumuovi"

- halpa
- kesällä paksuus <10 mm, talvella >10 mm
- mekaanisesti kestävä, reikä ei haittaa

ilmatäytteinen

- sopii "normaalipainoisille ja -vartaloisille"
- voi rikkoontua eli puhjeta (kivi, käpy,...)

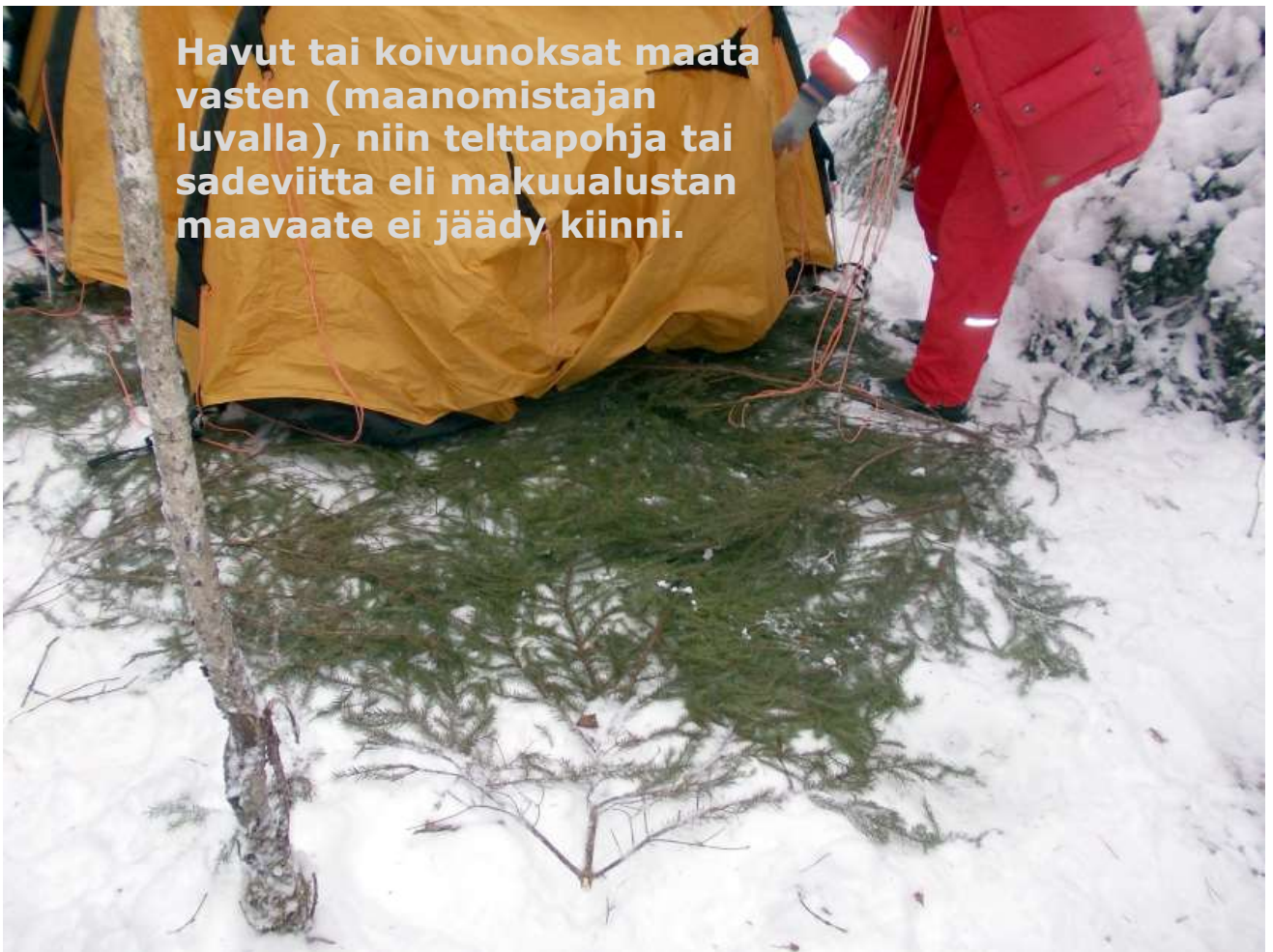
sekoitus ilmatäytettä ja untuvaa

- kallis
- lämmin.

makuualustoista 2

- kovilla pakkasilla voi pitää **puoltatoista** tai kahta makuualustaa, se "puolikas" on painavimmalla välillä eli takamuksesta hartioihin
- jos käyttää kahta makuualustaa, isompi on alla, pehmeämpi päällä
- havuja tai koivunoksia (tms.) voi käyttää makuualustana vain maanomistajan luvalla
- hyvä makuualusta on tärkeämpi kuin paksu makuupussi.

Havut tai koivunoksat maata vasten (maanomistajan luvalla), niin telttapohja tai sadeviitta eli makuualustan maavaate ei jäädy kiinni.

porukassa on voimaa.. yksi iso majoite

Koivun oksat kesällä 10..20 cm tai talvella (kuusenhavut) makuualusena ovat hyvä lisä (maanomistajan luvalla). Kesällä koivunlehtien tuoksu on plussaa.

MAKUUPUSSIT

Makuupusseista, täyte

Untuva

- kevyt
- pakkaantuu pieneen tilaan
- kostuneena ei lämmitä

Keinokuitu

- ei ime kosteutta
- painava
- ei pakkaannu pieneksi

Osa kumpaakin

- alapuoli keinokuitua, yläpuoli untuvaa.

makuupussin tuuletus ja kuivaus

- makuupussin **tuuletus** nurinpäin aamulla, jopa 15 min vaikuttaa kuivattavasti (kostealla säällä ei paljon auta)
- **tuuli kuivattaa vaatteita paremmin kuin aurinko**
- säilytys mielellään pitkänä (esim. henkarissa roikkumassa), ei rullattuna kuljetuspussiin

Kosteilla vaatteilla EI mennä sisään makuupussiin !

Keski-Euroopan pojat kokeilevat porontaljamakuusäkkejä

SA-Kuva

MAJOITTUMINEN, YÖ LEIRISSÄ

Leiritoimet illalla

- **"kuohkeuta" makuupussi** puolisen tuntia ennen nukkumaan menoa, jätä levälleen makuualustalle
- talvi: täytä termospullo lämpimällä/kuumalla vedellä
- käy tyhjennyksellä
- kerää vaatteet ja varusteet säänsuojaan, myös jalkineet, varusteet vaikka kantolaitteeseen
- vaihda kuivat yövaatteet päälle, muista yömyssy
- aamun vaatteet makuupussin sisään
- taukotakki (tms.) makuualustan ja makuupussin väliin
- jätä valaisin ja juomapullo saataville
- valmistelee asiat laiskan retkeilijän aamutoimia varten; nuotion sytykkeet ja/tai keitin tarvikkeineen lähelle (ettei tarvitse nousta makuupussista).

Leiritoimet aamulla

- viisaasti laiska retkeilijä sytyttää nuotion ja/tai laittaa keittimen päälle nousematta makuupussista (koska nuo toimet on valmisteltu jo illalla), jos nukkuu pää oviaukkoon päin
- kylmällä säällä veden lämpenemistä odotellessa voi ottaa termospullosta lämmintä vettä (tee, kaakao, murukahvi, lämmin kuppi,...)
- narulla paita ja sukat ovat ehkä kuivuneet yön aikana.

Majoittumisen vinkkejä 1

- **kiristä laavun narut** viime työksi illalla; vedossa keinokuitu venyy, samoin kastuessaan, ja etenkin jos yöllä sataa (lunta tai räntää) kankaan päälle
- tee/jätä sytykkeitä illalla saataville ja sateensuojaan, aamulla on helppo ja nopea sytyttää tulet pienellä vaivalla (ja ehkä jopa nousematta makuupussista)
- taukotakki ja kumisaappaat voi pitää yöllä **makuualustan ja makuupussin välissä**; lisäeristys ja -pehmike, sekä ne ovat aamulla lämpimät pukea päälle
- jätä keitin illalla valmiiksi aamua varten, eli voit laittaa veden kiehumaan laiskasti, nousematta makuupussista.

Majoittumisen vinkkejä 2

- kylmänä vuodenaikana **täytä illalla termospullo** kuumalla vedellä, siitä saa aamulla (tai yöllä) heti lämmintä juomaa
- alimmaiseksi (makuualustan alle) maata vasten aina sadeviitta tai muu maavaate (esim. kangaskaupasta kilotavarana 1x2 metrin kokoinen pala sopivaa ulkoiluvaatekangasta); et kastele ja/tai likaa makuualustaasi, maan kosteus ei nouse makuualustaan eivätkä männynneulaset tartu
- vettähän haetaan illalla tai aiemmin valoisalla aamunkin tarpeiksi.

Rakovalkean teosta löytyy kuvasarja

LIIAKKUMIS- VÄLINEET

Lumikengät = kesällä suokengät

- alkujaan Amerikan intiaanien käsin "kutomia"
- nykyisin kaksi perus-pää-mallia;
 - lyhyt soikea "karhuntassu" (bear paw)
 - pitkä lautamaisempi "maila" (maine)
- toki kaikenlaisia sekamallejakin on
- kantava osa
 - verkko
 - reiällinen kiinteä (puoli- tai osin umpinainen)
 - umpinainen (levy)
- jalkineen kiinnitys (pidä sulalla suolla side auki)
 - side
 - remmit.

lumikengistä 2 , "suosukset"

- rungon materiaalina puu tai metalli
- kantavan osan materiaali;
 - ennenvanhaan verkko oli eläimen jänteistä, nykyisin metallia
 - umpinainen osa keinokuitua
- korjaus maastossa... ???
- nykyisin on myös juoksenteluun sopivia pienempiä lumikenkämalleja.

VESISTÖN YLITYS

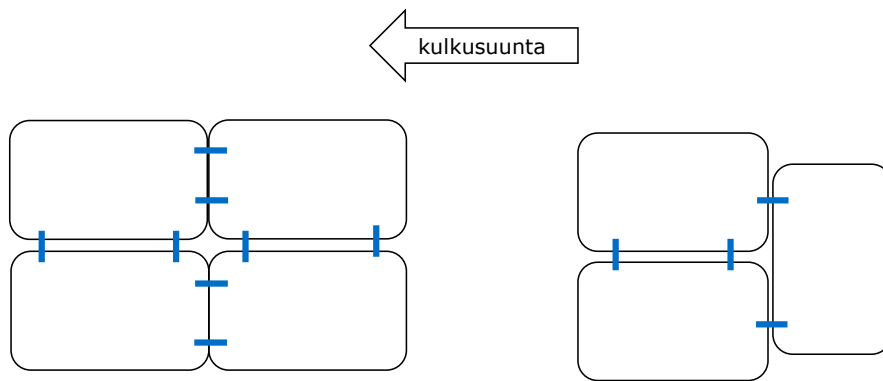
Vesistön ylitys

- uimalla (varo kylmyyttä ja virtausta)
- 1-2 hlön **rinkkalautta** tai -kanootti (banaani)
- sadeviitoista tai teltasta voi myös tehdä kelluvan miehistönkuljetuslautan (jopa ryhmä = 8 hlöä)
- risurengaslautta (donitsi)
- reppu- tai rinkkalautta (ei tarvita tukipuita)
- puunrunkoa tms. pitkin (sauvain ylävirran puolella)
- köyttä (1-2 kpl) pitkin (**päällä** tai alla).

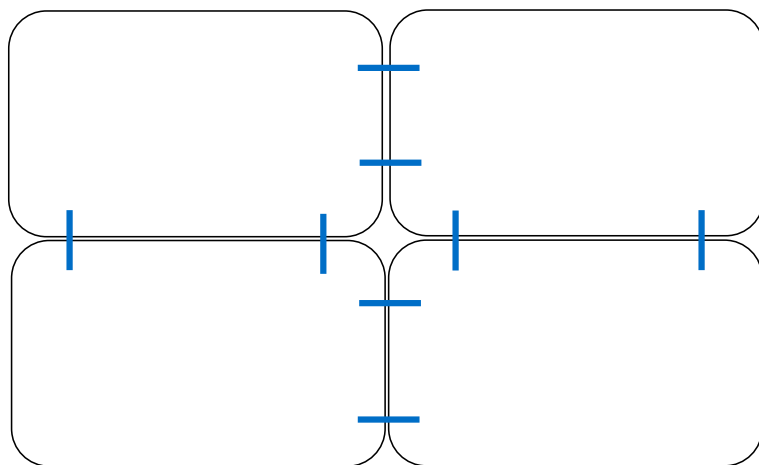
Rinkkalautta (on helpompi tehdä kuin selittää)

- 3 tai 4 kantolaitetta, mielellään samanlaisia
- laavukangas (neliö tai suorakaide tai muu muoto)
- makuualustoja niin paljon kuin on saatavilla (1-4)
- puita tai rankoja tai oksia EI tarvita, paitsi mela
- 6-8 narunpätkeä 50-100 cm (älä käytä kerta-käyttöisiä apuja: nippusiteitä tai ilmastointiteippiä)
- sauvain eli mela saa olla pitkä riuku, ainakin 3 m
- 1 tai 2 henkilöä kulkee rinkkalautalla kerrallaan (kantavuutta olisi kyllä enemmän, muttei mahdu)
- porukka joen yli; ensimmäinen erä meloo, loput lossataan naruilla vetämällä (naru kiinni rinkassa).

Rinkkalautta 2

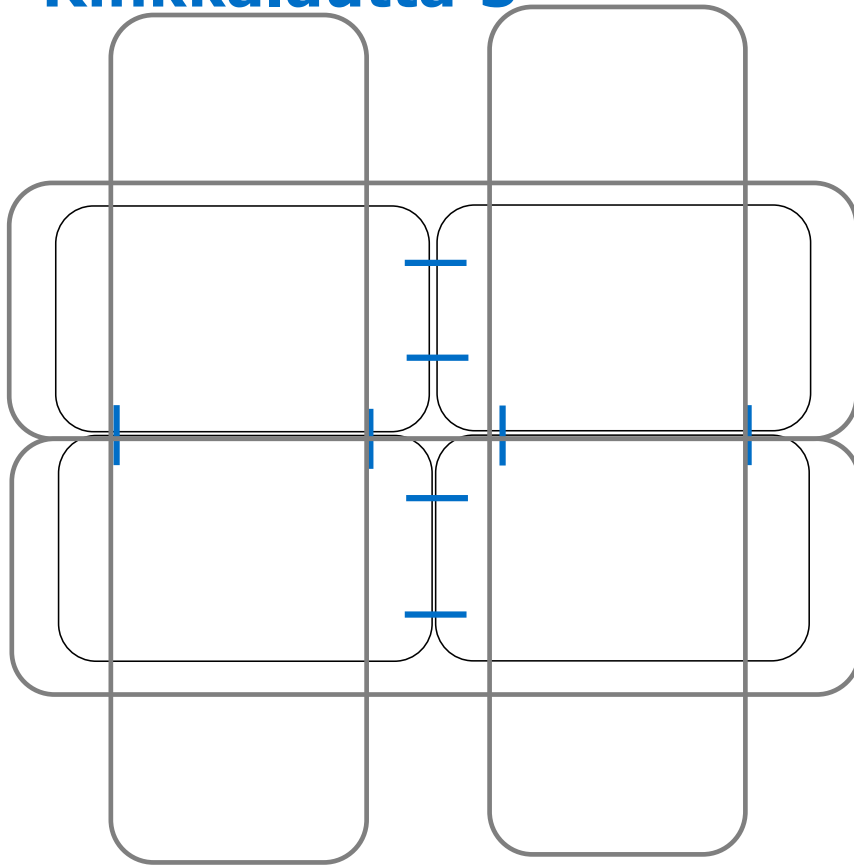
Rinkkalautta 4

Neljä rinkkaa kiinni toisissaan (mustat laatikot).
Narusidokset mielellään kahdesta kohtaa, mitä tukevampi sen parempi (siniset viivat).

Kertakäyttöiset nippusiteet eivät kuulu maastoretkeilijän varusteisiin.

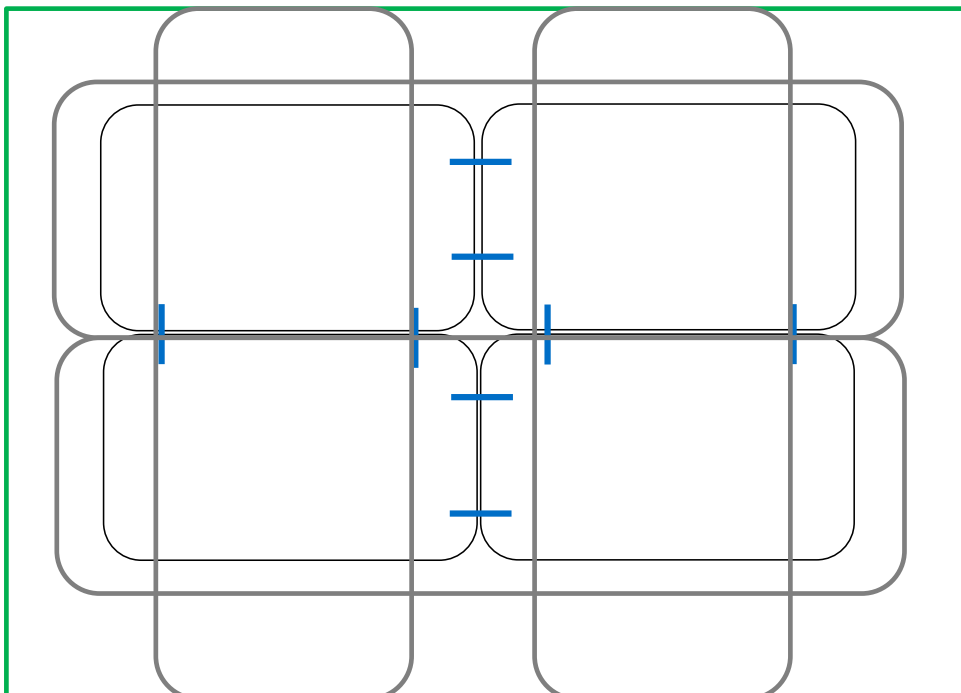
Rinkkalautta 5

Neljä rinkkaa kiinni toisissaan (mustat laatikot).

Makuualustat alle pituussuunnassa ja poikittain, "ristiin", lomittain, sivuilla makuualustan päät nousevat sivuille (harmaat suorakaiteet).

Rinkkalautta 6

Neljä rinkkaa kiinni toisissaan (mustat laatikot).

Laavukangas on pohjalla, ulkopuoli alaspäin (vihreä suorakaide).

Rinkkalautta 7

Neljä rinkkaa kiinni toisissaan, narunpätkillä.
Makuualustat pohjalla ristikkäin jal omittain.
Laavukangas ympärillä.

Laavukangas kiristetään, ettei pohjalle jää laskoksia.

Reunat kääritään ja kulmat sidotaan naruilla etteivät
purkaannu (kangastuppo kaksinkerroin tms.).

Pelkkä neljän kulman kääriminen ja narusidos riittää.

Voi vetää kiristysnaruja vastakkaisiin kulmiin tai sivuille,
mutta niihin voi sotkeutua lauttaan mennessä tai noustessa.

Voi käyttää "erävaellus-sidosta" eli pitkillereunoille kepit
rullausapuna, ja keppien päät narulla kiinni (tai yhteen).

Donitsi, risurengaslautta

Kolmen rinkan lautta.
Nurkat kääritty.

Kahden rinkan yhden henkilön lautta

Kahden rinkan
kanootti.

Vain kolme rankaa.

Pressun reunat
naruilla kiinni ylös.

Kahden rinkan kanootti, kolmella
tukipuulla ja kahdella
makuualustalla.

Mitä tukevampi ja jäykempi pohja
(rankoja), sen parempi.
"Erävaellus"-tyyppinen pressun
reunakiinnitys (sama ahkiossa).

Seuraavaksi nähdään perinteisiä suomalaiskansallisia vesistönylityksiä

"Iivarin pikasilta"

Iivarin pikasilta on
tukevatekoinen,
polkusilta olisi
vaativammampi
rakennelma.

ETÄISYYDEN ARVIOINTI

Etäisyyden arviointi

- yleinen jotostehtävä
- ei opi muuten kuin harjoittelulla
- hankalaa avoimen alueen yli (vesistö, pelto,...)
- voi vaikka käyttää koordinaattilevyä arviointiapuna, aiempien omien mittausten mukaan
- kannattaa harjoitella käytännössä. ;-)

PAIKAN MÄÄRITYS

Paikan määrittäminen, älä ole hukassa teillä

- yleinen jostotehtävä; "tähtästä tuolla näkyvää rakennusta (tms.), ja merkitse se kartalle"
- otetaan tarkka suunta (2 hlöä), piirretään suunnan viiva kartalle, ja sitten arvioidaan etäisyys ja katsotaan kartasta täsmäävätkö lähistön tuntomerkit
- kannattaa harjoitella käytännössä. ;-)

TULIEN TEKO

Tulien teko, 1

Tulenteon vaiheet:

1. Kipinä

2. Tuli.

Harmillisen usein vaihe 2 epäonnistuu.

Kerää ensin riittävästi sytykkeitä ja palavaa materiaalia, ennenkuin alat tehdä tulia.

Jos sinulla on housujen oikeassa sivutaskussa kaasusytytin, niin se tarkoittaa sitä että...
...housujen vasemmassa sivutaskussa on tulitikut.

Tulien teko, 2

Tuleen tarvitaan (jatkuvasti):

- lämpöä
- palavaa ainetta
- happea.

Tulien teko, 3

Sytykkeitä luonnosta:

- tuohi
- kuusen kuivat pienet alaoksat
- pihka
- tervas (mänty)
- kiehin
- katajan kuori.

Mikä tahansa puu palaa, kunhan sen pilkkoo tarpeeksi pieniksi tikuiksi. Myös pinnaltaan kostea tai tuorekin puu (muista oivitiilu).

Tulien teko, 4

Huomioi nuotiossa myös

- talvella pohja
- tuulinen ilma
- sateinen sää
- savun suunta
- näkyvyys
- kynsituli on hyvä, "etelän miehen" roihu on typerää tuhlausta, "pieni on kaunista, käytännöllistä ja riittävää"
- **aina takaheijastin (kivi, vaate, puukasa, lumivalli, ahkio, ...) !**

tulitikkuja on monenlaisia... raapaisupinnan suojaus on se ongelma

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

199

Huomaa raapaisupintojen suojaus muovipussissa.

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

200

Ennen sytyttämistä täytyy käsillä olla riittävästi sytykettä ja polttopuuta

"Pieniä tikkuja" kannattaa olla valmiina ennenkuin sytyttää tulet.

Tukevaan puuhun kolo, pohjalle tuohensuikaleita, päälle ruutia, sitten hankaus puulla tai metallilangalla, kuumuudessa ruuti sytyttää tuohen ja siitä tuli siirretään nopeasti nuotioon.

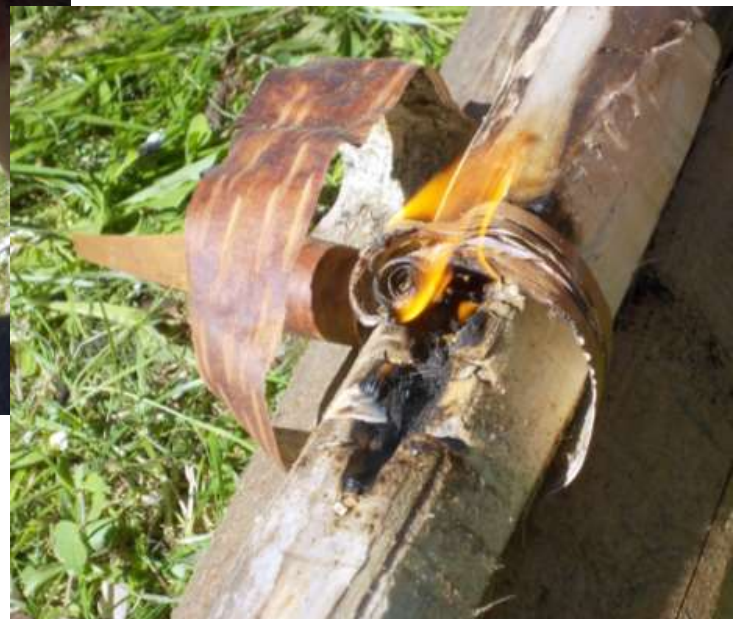

Kitkatuli, rautalanka ja ruutia

Kitkatuli rautalangalla, ruutia apuna

Kitkatuli puu ja puu, ruutia apuna, ja sitten heti tuohi päälle jolla tuli siirretään sytykekasaan

Kitkatuli; puu – puu ja ruutia apuna lovessa

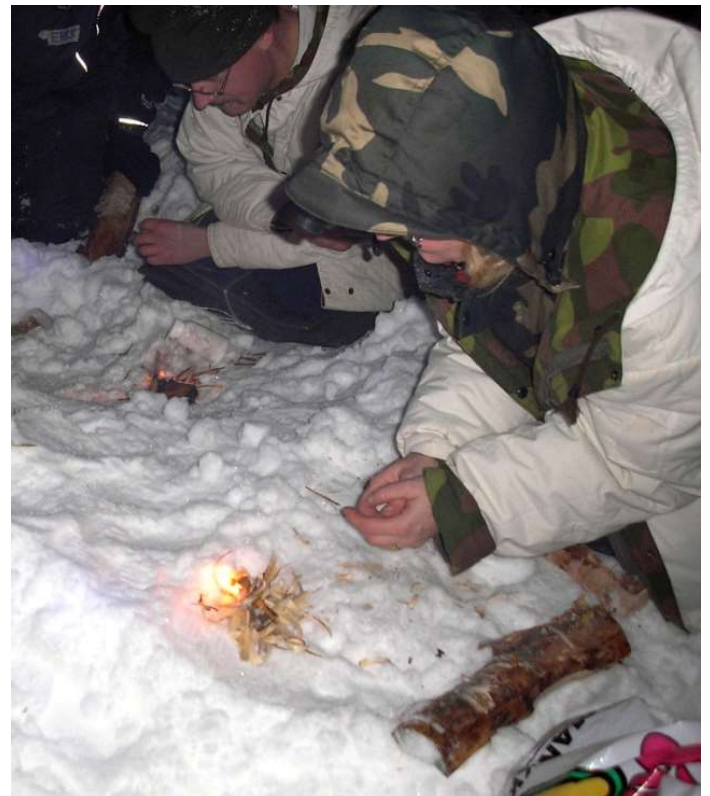

Kitkatuli; tässä
rautalankaa ja ruutia.
Kuumennut lanka
tökätään ruutikasaan.

Mutta tuohi eli se
sytyke puuttuu... ;-)

Sinulla ei ole mitään hätää, jos vain saat tulet tehtyä

**Tulesta täytyy
pitää hyvää
huolta, etenkin
alkuvaiheessa.**

Ei se tuli useinkaan
itsestään ala
palamaan, eikä
jatka palamista.

Kannattaa panostaa
yhteen kunnolliseen
tulentekoyritykseen,
eli tee reilusti
sytykkeitä käsille
ennen kuin alat
tehdä tulia.

Myös sitä pientä
polttopuutakin pitää
olla heti käsillä.

Sytykkeitä luonnosta

Tuolta ja pihkaa otetaan vain maanomistajan luvalla.

Reserviläisen perustuli, kolmen pöllin pinotuli

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

215

Semmoinen vähän isompi puolijoukkueen rakovalkea

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

216

Oivitiilu eli koivutuli Lapissa

Kourallinen kuivia (katkeaa sormin) **kuusenoksia** **kääritään tuohen sisään** (sisäpuoli päällepäin, voidaan sitoa vetolangalla) **ja kääro pistetään tikun** (jätä oksantynkiä) **nenään.**

Kuumennettu tuohirulla
kääpertyy tiukemmaksi.

Yläreunasta sytytettyinä palaa 10-15 min.

Steariinia (tms.) voi sulattaa sanomalehden sivujen väliin, ja sitten heti kääriä lehti kerrallaan rullalle.

Tuloksena on "kynttilä".

Nuotion takaheijastin saa olla tukevakin

SUUNNISTAMINEN

Kartta ja koordinaattilevy

- karttana on usein mustavalkoinen tai värillinen valokopio peruskartasta 1:25000 (tai vanha 1:20000, tai joku muu)
- usein on nykyisin värikopio (A4 tai A3)
- karttoja on 1-4 kpl partiota kohti (ei siis aina jokaiselle !)
- voi olla erilaisia karttoja partiolle (tarkista !)
- **kahden litran amerigrip/minigrip-pakastepussi** on hyvä karttapussi (juuri sopiva A4-koon paperille)
- **koordinaattilevy (tms.) on tarpeellinen**
- koordinaatit saadaan usein PI/EN-koordinaatteina, joskus ne voi kopioida mallikartasta (**kaksi kopioi itsenäisesti**, ja sitten verrataan tuloksia eli sijaintipaikkoja)
- yksi sanelee ja kaksi merkkää omaan tahtiin koordinaatit omiin karttoihinsa, sitten verrataan
- **kirjaa rastimääreet ylös**, jos niitä ei saada paperilla
- esillä voi olla mallikartta jossa voi olla **lisävinkkejä** (polkuja, kiellettyjä alueita, suositeltavia reittejä,...), tarkista aina !!

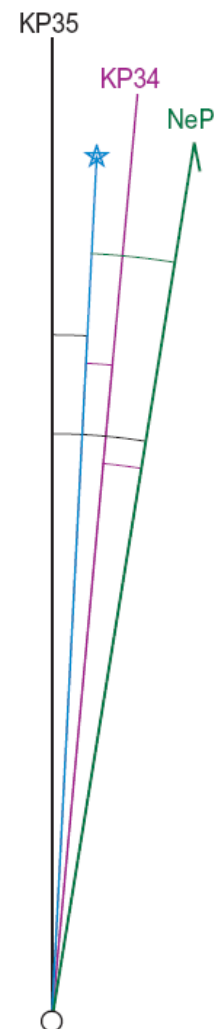
KP35 Karttapohjoinen Kartnorr Grid North 27°E
 KP34 Kaistapohjoinen Zonnorr Zone North 21°E
 NeP Neulapohjoinen Kompassnorr Magnetic North
 ★ Napapohjoinen Polnorr True North

Nek 2005.0	Neulaluvun korjaus Nåltalskorrektion Magnetic Correction	+6°13'	+103°	+110 mils
Nak35 Nak34	Napaluvun korjaus Påltalskorrektion True North Correction	+2°58' - 2°18'	+49° - 38°	+52 mils - 40 mils
Kok35 Kok34	Kokonaiskorjaus Totalkorrektion Total Correction Vuotuinen muutos Årlig förändring Annual variation	+9°12' +3°55'	+153° +65°	+163 mils +69 mils
		+0°07'	+1.8°	+2.0 mils

Ennen kartasta otetun suunnan käyttämistä kulkusuuntana maastossa on sen kompassisuunnasta vähennettävä yllä laskettu kokonaiskorjaus (Kok).

Innan den på kartan mätta riktningen används i terrängens skall ovan angivna totalkorrektion (Kok) subtraheras från kompasskursen.

Before the measured grid azimuth is used in the terrain the above-indicated total correction (Kok) must be subtracted from the bearing.

2021

225

Erantoa ei yleensä tarvitse huomioida lyhyillä (~ 1 km) kulkumatkoilla (2020)

Suomessa ja Pirkanmaalla **MGRS/UTM**-kartoissa korjaus, "eranto", on nykyään noin **+150°** (piirua) eli noin **+9°** (astetta). [siis **KP34** - **NeP**]

Eranto kasvaa vuosittain, ainakin Pirkanmaalla.

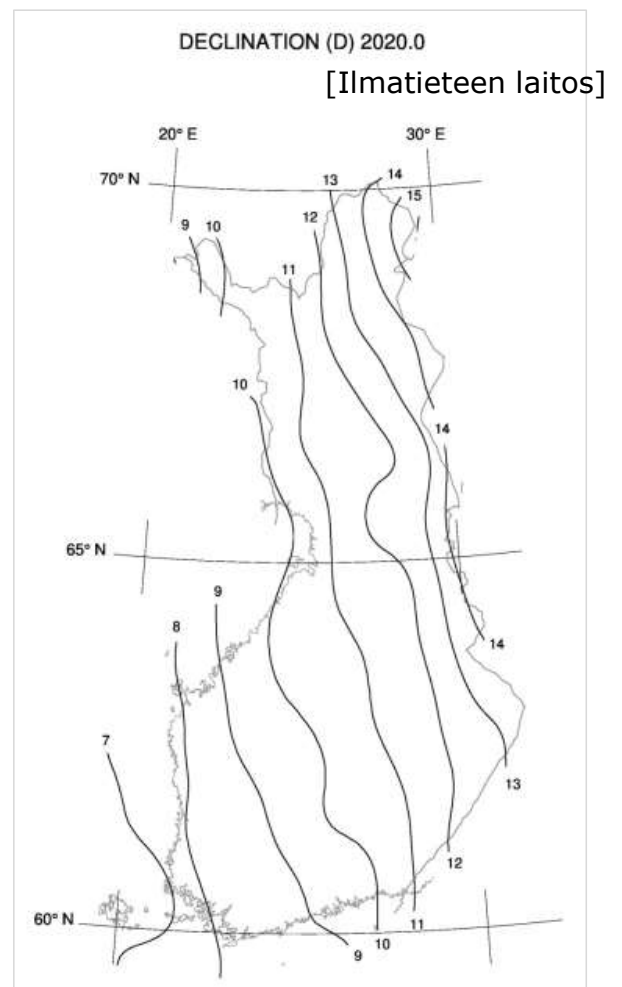
Vanhoissa YKJ/KKJ27-kartoissa lukemat olivat suurempia. Unohda ne.

Niin joo, tuo "eranto" on noin 160 NATO-piirua (mils).

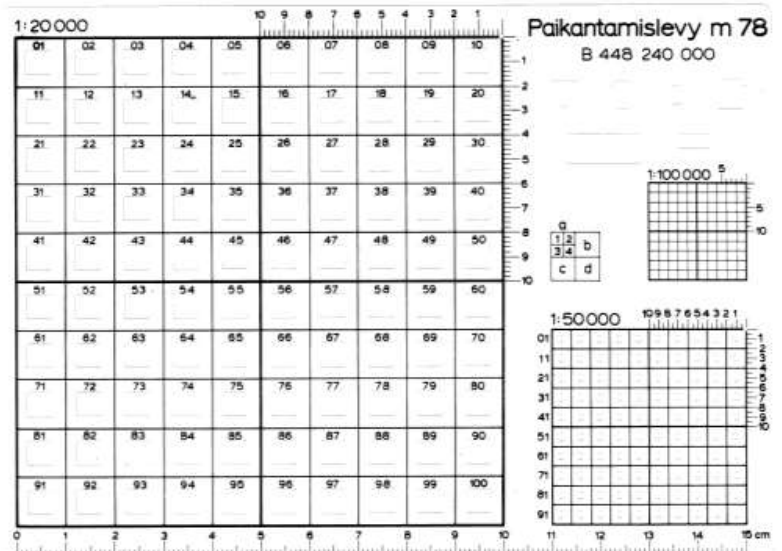
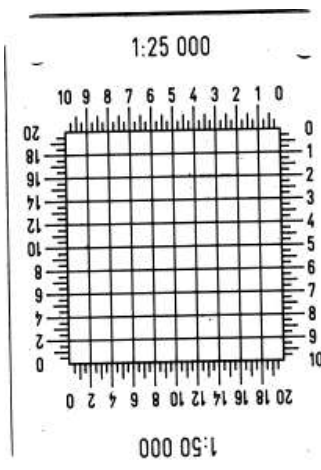
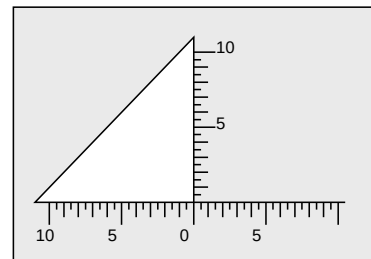
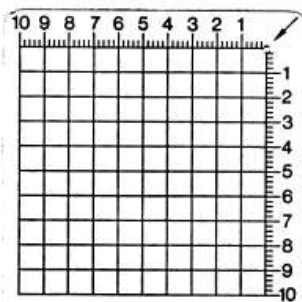
- **K-M** , kartalta otetusta suunnasta vähennetään eranto kun suunta siirretään kompassiin.
- **M+K** , kompassilla otettuun suuntaan lisätään eranto, kun suunta siirretään kartalle.

Erannon vaikutus

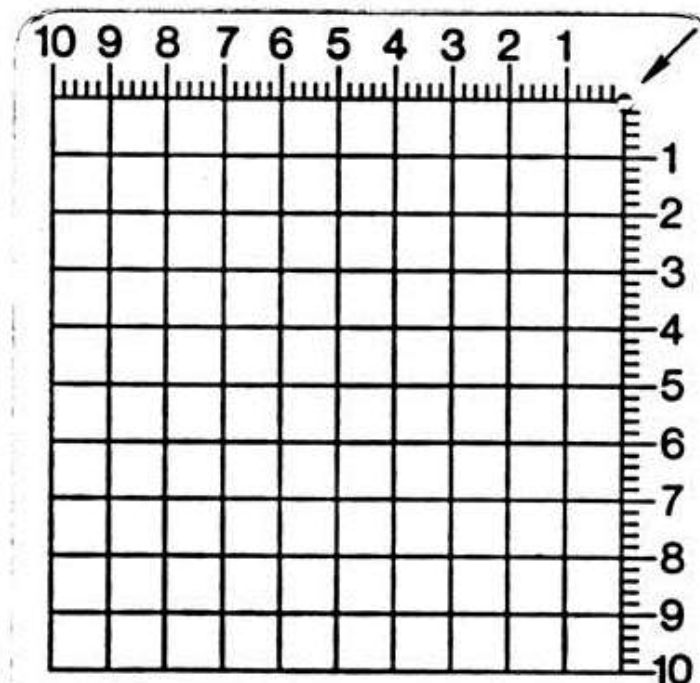
- eranto vuonna 2020 on Tampereen paikkeilla noin 9 astetta
- 1 aste = 17 piirua
- 1 piiru = 1 m kilometrin päässä
- **joten 9 asteen eranto vaikuttaa 1 km:n päässä noin 153 metriä**
- jotoksilla kilometrin rastivälejä kuljetaan paljolti kartan mukaan, jolloin erantoa ei välttämättä tarvitse huomioida kompassissa
- viivasuunnistuksessa toki kannattaa huomioida.

Koordinaattilevy on hyvä apu

1950-luvun ja 2000-luvun koordinaattilevyt

maastotaidot

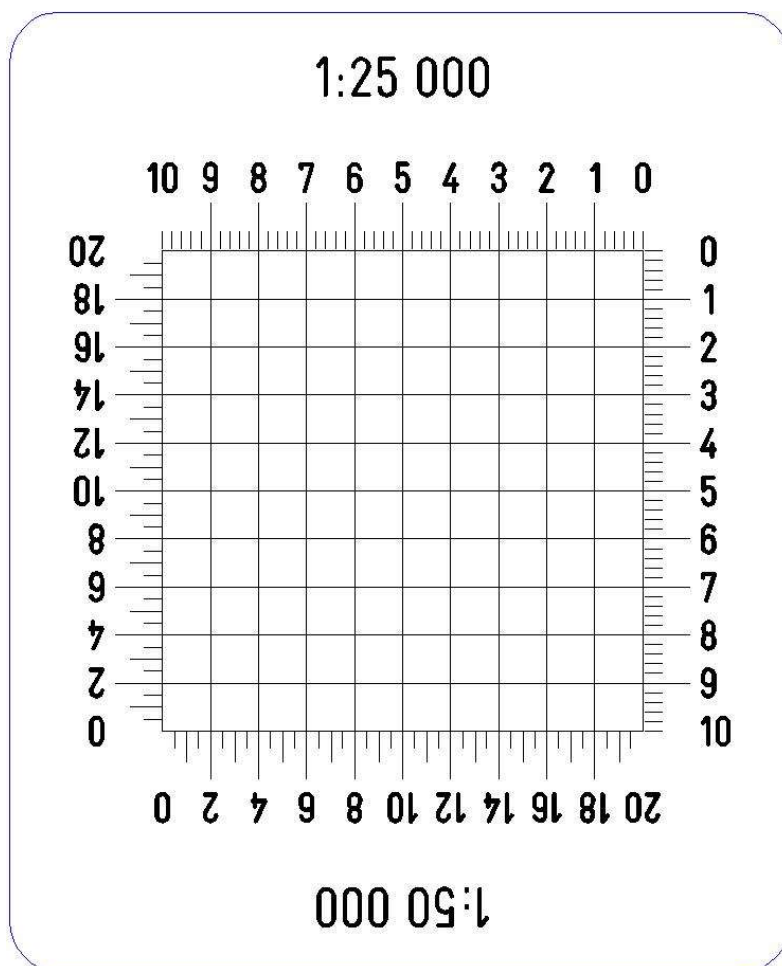
tensu@iki.fi

04.05.2021

229

Eräs paikallinen
omakustanteinen
kahden
mittakaavan
(käännettävä)
koordinaattilevy
2010-luvulta.

Alkuperäinen idea
nähty Tampereen
Taivaltaajilla 1990-
luvulta.

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

230

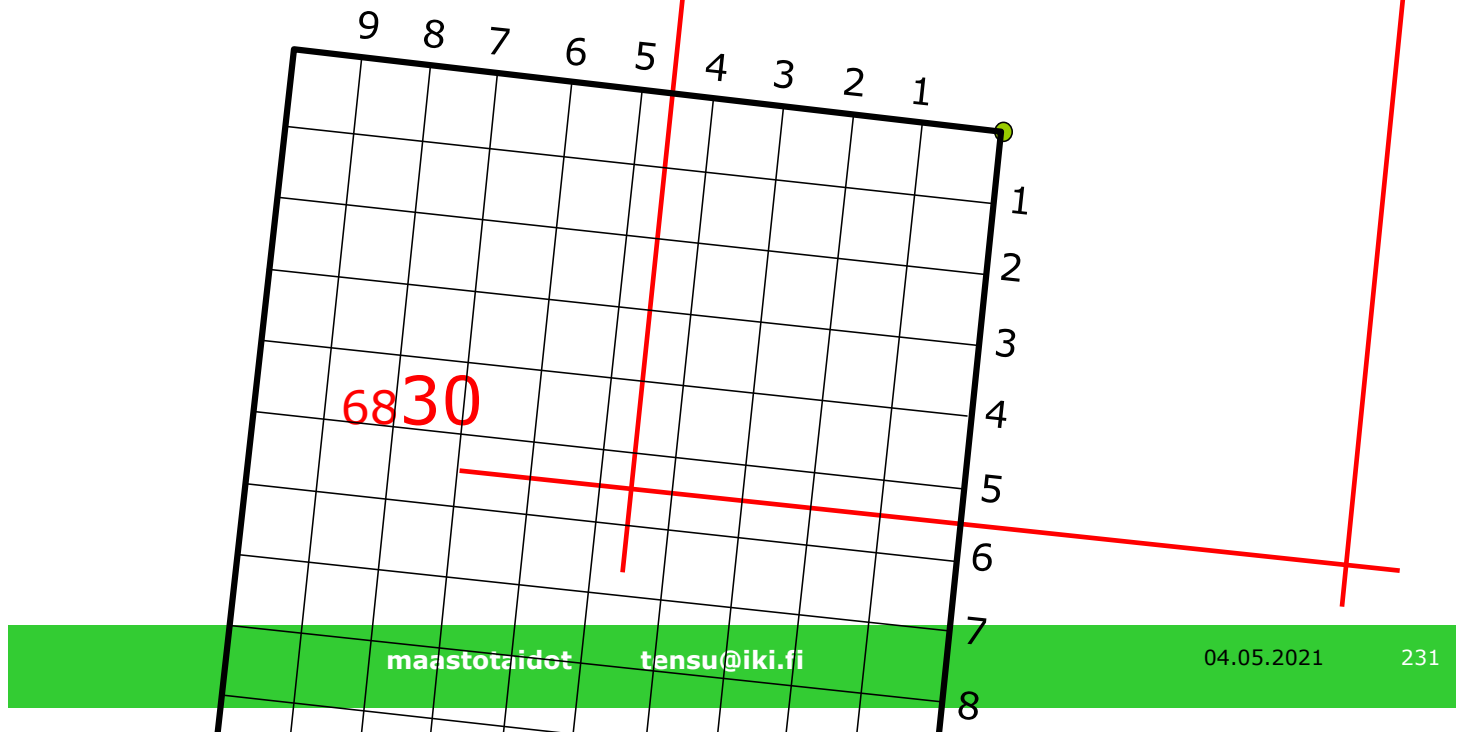
6831

628

629

- = kohde (iso kivi)
34VFP 28463056

itäkoord = 2846
pohj.koord = 3056

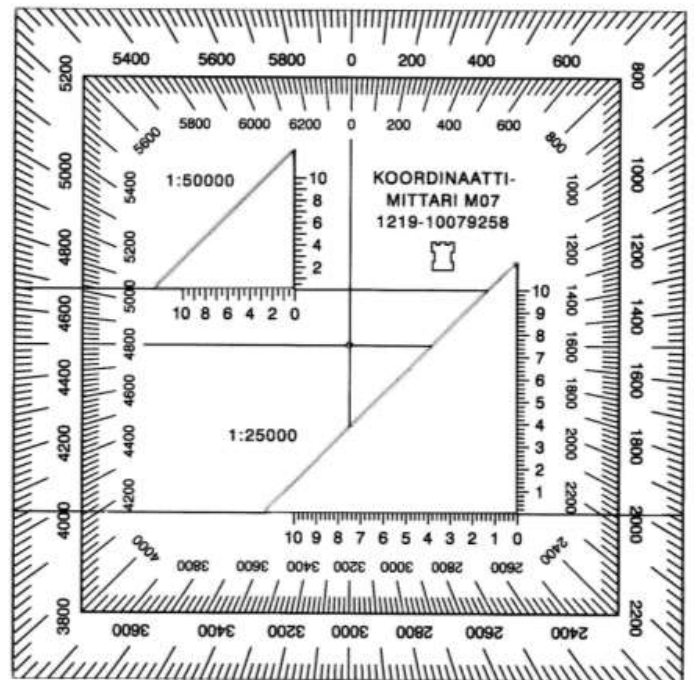
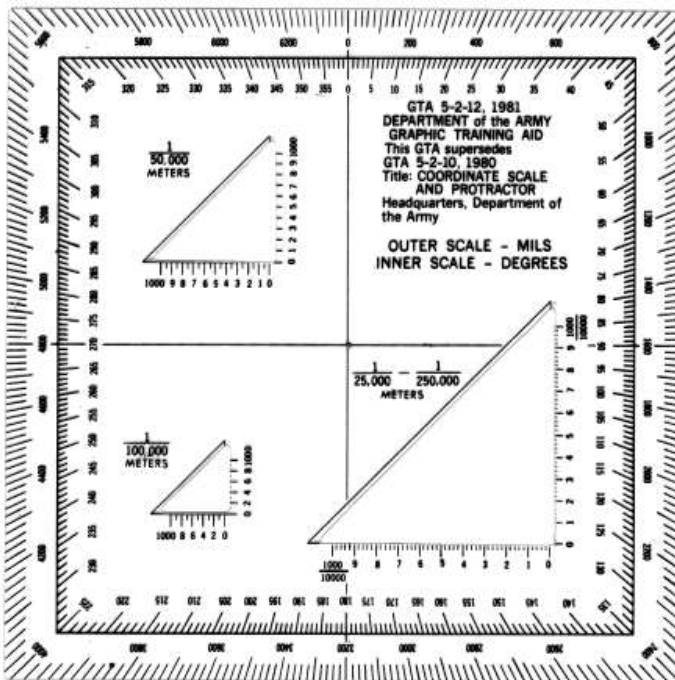
Huomioi suunnan "tukilinja"...

**Mikäli saat suunnan (asteita tai piiruja),
johon sinun pitää mennä kartan kanssa,
niin...**

**Jos olet 34-kaistalla,
Niin varmista MISTÄ
pohjoissuunnasta otat sen suunnan.**

**Eli esim. karttapohjoisesta vai 34-
kaistapohjoisesta ??**

Amerikkalainen ja suomalainen levy

maastotaidot

tensu@iki.fi

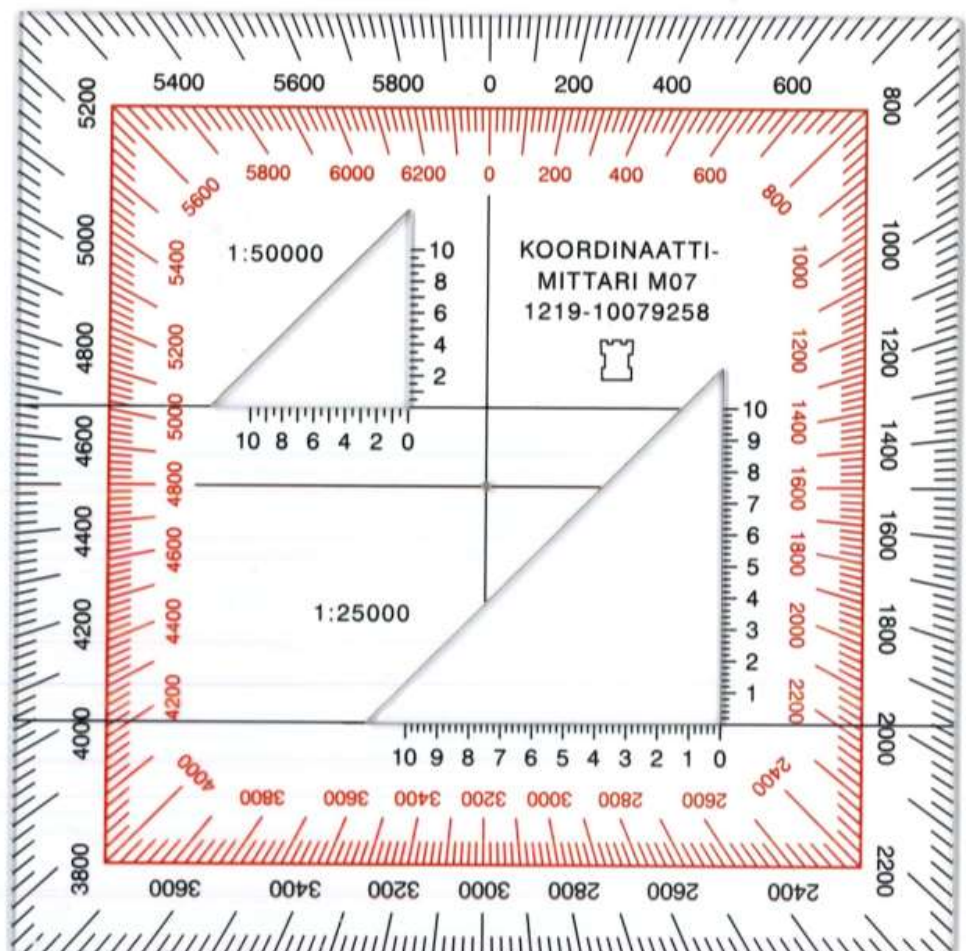
04.05.2021

233

Ulkokehällä
suomalaiset piirut
(**6000**),

sisäkehällä
punaisella **NATO-**
piirut (6400, mils),

Ei siis lainkaan
asteita (360).

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

234

34V FP

6831

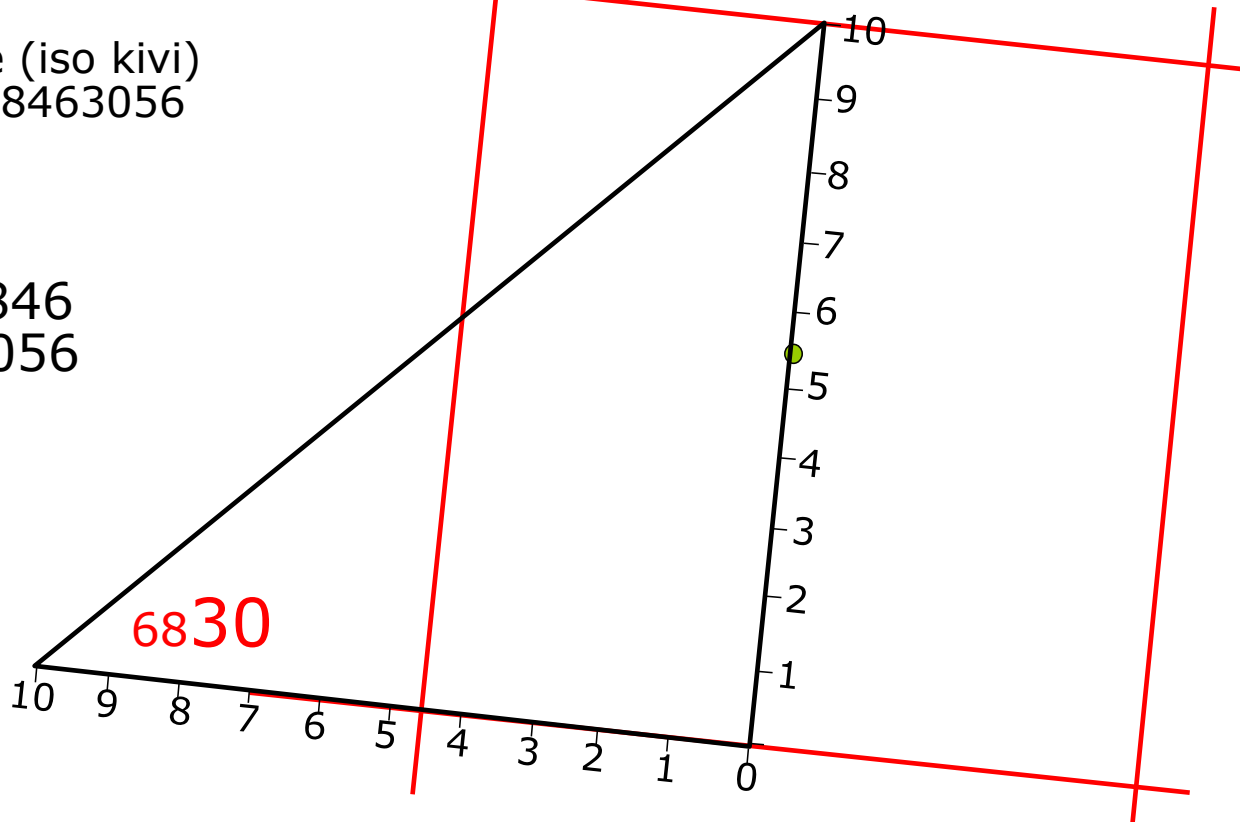
628

Kartta: M4212

629

- = kohde (iso kivi)
34VFP 28463056

E = 2846
N = 3056

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

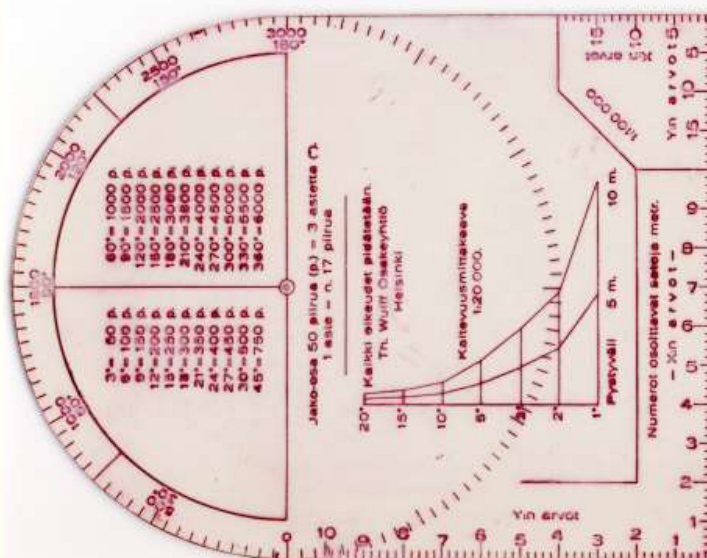
235

Paikanosoittajan käyttöohje

"Tunnetun paikan (pisteen) koordinaatteja 1: 20 000 kartalla määrättäessä asetetaan koordinaattilevy (paikanosoittaja) kartalle siten, että sen alareuna (Y:n arvot) tulee pitkin sen ruudun ala- (= etelä) reunaa, missä tunnettu paikka (piste) on. Paikanosoittajaa siirretään pitkin k.o. ruudun eteläreunaa, kunnes sen oikea reuna (X:n arvot) tulee tunnetun paikan (pisteen) kohdalle. Paikan (pisteen) koordinaatit luetaan: X:n arvo tunnetun paikan (pisteen) kohdalla ja Y:n arvo k.o. ruudun vasemman (läntisen) laitaviivan kohdalla.

Jos taas tunnetaan koordinaattien X:n ja Y:n arvot, haetaan niiden määräämä piste kartalla seuraavasti: kt. ruudun ala- (= etelä) reunalle asetetaan paikanosoittajan alareuna (Y:n arvot) siten, että ruudun vasemman (läntisen) laitaviivan kohdalle tulee jaoituksessa Y:n arvo. Piste on tällöin paikanosoittajan oikeassa reunassa annetun X:n arvon kohdalla."

„Suojeltava pakkaselta“

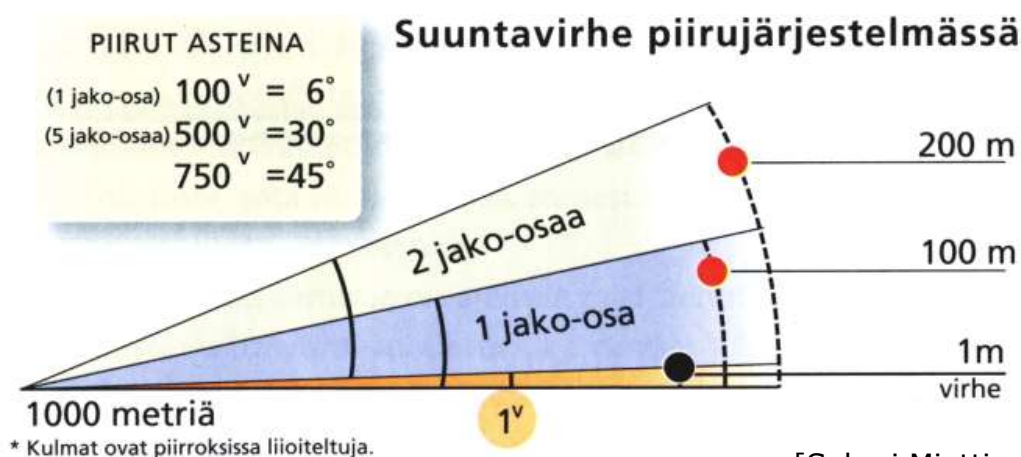
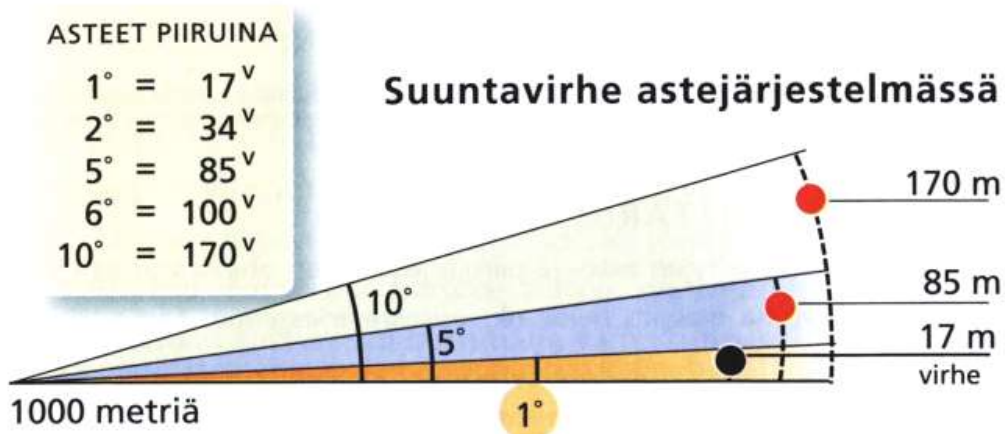
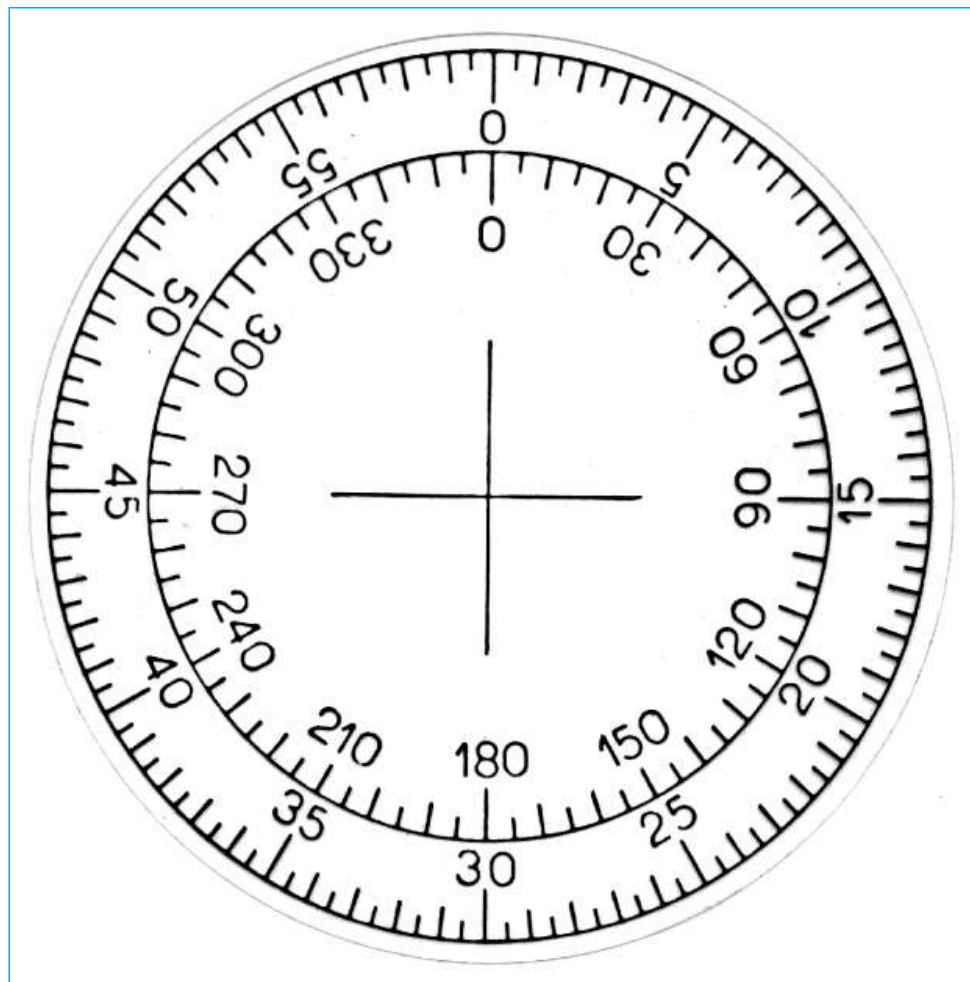
maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

236

piiru (60-00)
vs.
aste (360°)
muunnos-
ympyrä

Mielikuvaharjoittelua eksymisestä...

Olet eksynyt (yksin / pienellä porukalla)
kuivalla säällä sulan maan aikana
suomalaiseen metsään.

Osut metsäautotielle
kohtisuoraan, suoralle
tieosuudelle. Tien
hiekkapinta on kova
eikä jälkiä näy.
Kumpaankin suuntaan
näkyvät tien mutkat.

Et pysty päättämään milloin
viimeksi siitä on joku
(ajoneuvo tai muu) kulkenut
(tänään tai viikko sitten...)
Mitään kulkusuuntiakaan ei
tien pinnasta selviä.
Ilta alkaa hämärtää.
MITÄ TEET ??

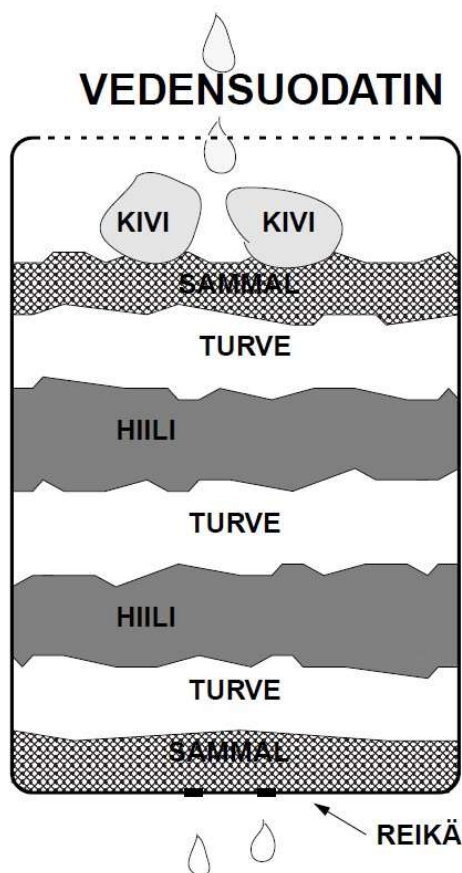
VESI

Muista juoda aina kun vettä on saatavilla

"Maastossa (kesät talvet) suurin uhka ei ole susihukka, vaan nestehukka."

turve-hiili-suodatin juomatölkissä

Mikä tahansa astia tai kippo käy turvehiili-suodattimeksi. Isompi parempi.

Veden keitto onnistuu kotimaisella PET-muovipullolla, miedolla lämmöllä ja korkki löysällä

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

249

Veden keitto PET-muovipullossa miedolla lämmöllä korkki löysällä

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

250

Vedenpuhdistustabletit (kesäkaudella); tabletti litraan vettä ja odota 15 minuuttia

Aquatabs

Vettä juodaan avannosta rankalla reissulla.

SA-Kuva

SEKALAISIA KIKKOJA

Sekalaisia tuumailuja ja kikkoja

- Tärkeitä varusteita ja välineitä kannattaa aina pitää mukana kahdet kappaleet, eri paikoissa (**"two is one, one is none"**)

Teknisten kankaiden korjauksiin sopivat mm. Loctite Repair extreme ja Liquisole.

"Niin kauan ei ole
mitään hätää, kun
saa tupakin
syttymään."

Mitä vikaa on kuvassa...
hänellä ei ole ensisidettä maastotakin hihataskussa.

Mottoja

**"Henkilö joka juoksee metsässä
alentuu eläimen tasolle."**

**"Metsään ei ole tultu kulinarismi
mielessä."**

"Metsään ei olla tultu tiskaamaan."

Muistele myös mikä brittiarmeijan yksikkö kärsi Falklandin sodassa (1982) pahimmat paleltumavammat ("wet cold = non-freezing")...
no sehän oli 42 Cdo RM. "Asennevamma" ?

Vilu. Sadat venäläissotilaat ovat vilustuneet, koska heidän uudet univormunsa eivät suojaa pakkaselta, kertoi sanomalehti Rossiskaja Gazeta keskiviikkona. Lehden mukaan muotisuunnittelija Valentin Judashkinin suunnittelema univormu on niin ohut, että sotilaat ovat kylmettyneet hyisessä talvisäässä. 16/2/10

sekalaisia vinkkejä ja kikkoja

sekalaisia talvisia vinkkejä ja kikkoja

ks. "**tal-vink.pdf**"-tiedosto, 4 sivua.

SEKALAISIA VINKKEJÄ

Sekalaisia vinkkejä, 1

- ole viisaasti laiska
- muista juoda (aina kun vettä on saatavilla)
- kerää sytykkeitä aina kun näet sellaisia
- kerää riittävästi polttopuuta (varastoon yöksi)
- on turhaa taistella säätä vastaan, leiriydy ajoissa
- tee merkkejä näkyvälle paikalle (leiri ?)
- rikkoontunutta materiaalia ei kannata heittää pois.

Älä koskaan luovuta.

Asiat voisivat aina olla huonomminkin.

Luontoa ei voi voittaa. Sopeudu.

Sekalaisia vinkkejä, 2

- henkisesti pahinta on nähdä etsijöitä, jotka eivät havaitse sinua
- hankalaa on myös kaverin vaikea loukkaantuminen kun ei osaa/voi auttaa, tai kuolema – silti ei saisi lamaantua (helppo sanoa...)
- kylmässä... juokse henkesi edestä
- **jos jokin juttu näyttää tai vaikuttaa hölmöltä mutta se toimii ja auttaa, ei se ole hölmö juttu**
- pitäisi aina kertoa jollekin omaiselle, minne suunnilleen on menossa ja milloin suunnilleen aikoo palata sivistykseen
- **jos luovut toivosta, olet mennyttä.**

Sekalaisia vinkkejä, 3

Lapsille opettavaa (SPEK), sopii kaikille:

Jos eksyt, niin:

- 1. Halaa puuta**
- 2. Tee tulet**
- 3. Koristele joulukuusi.**

Sama suomennettuna aikaihmisille:

1. pysähdy ja rauhoitu
2. pysy lämpimänä
3. ilmaise olinpaikkasi, tee merkkejä etsijöille.

Sekalaisia vinkkejä, 4

Retkeilyn ja maastotoiminnan itsestäänselvyksiä:

- lumessa housun puntit saappaan varren päällä
- taukotakki makuualustana yöllä
- aina lämmintä vettä saatavilla leirissä
- aina sytykkeitä varastoituna
- mitään ei heitetä pois, tarvetta voi ilmaantua
- pohjalliset (vast.) aina jalkineissa
- aina päähine ja käsineet
- leirissä ei jätetä tavaroita hajalleen taikka sään armoille (vesisade, lumisade, tuuli,...)
- juo aina kun vettä on saatavilla.

Ei kannata unohtaa kumisaappaita yöksi nuotion viereen...

tilapäisjalkineet toimivat hyvin kesät talvet (housunpuntista tulee hyvä tossu, apuna vain puukko)

Täyteenä esim. havupuun oksanpätkiä.

Tuulenkaatamista puista, 2 h tekoaika, 300 m:n suo yli.

Porukan pidemmässä selviytymis-tilanteessa tulee huomioida myös jätökset. Vaikka sitten tilapäistarvikkeilla.

Ruotsalaismallinen
kynttilälälyhty.
Yläläppä voisi olla
avattu toisin päin
(nyt häikäisee).

HELMIÄ SIOILLE

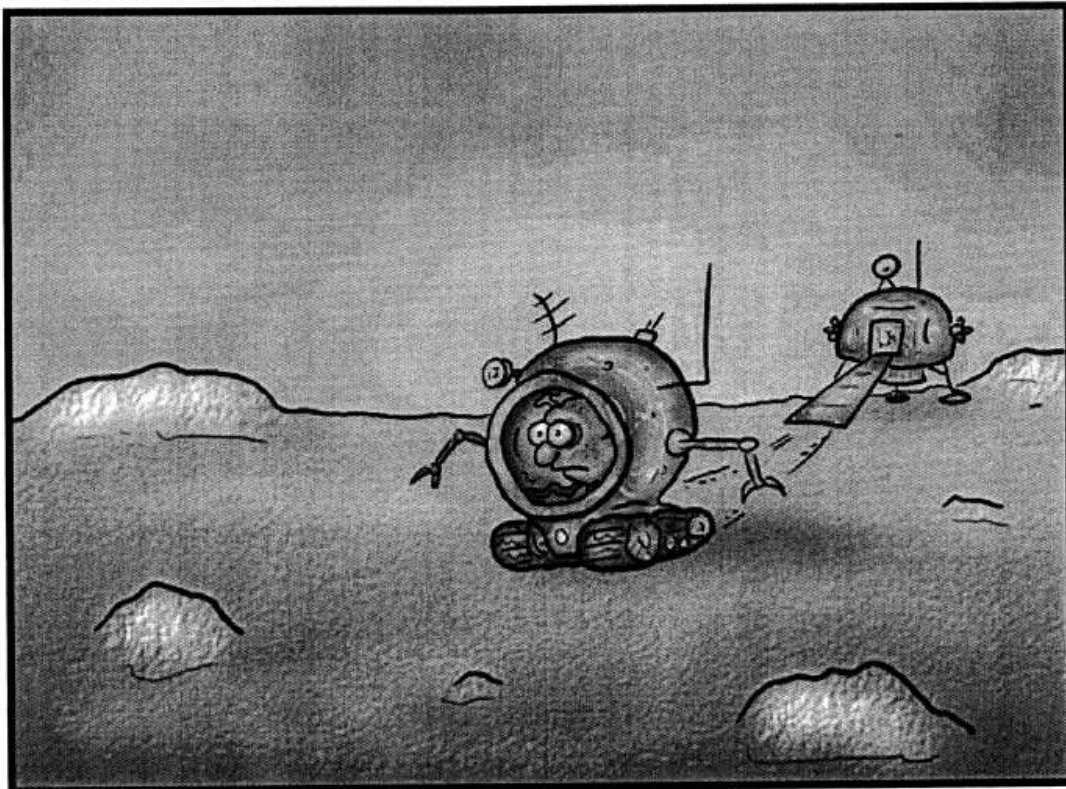
HELMIÄ SIOILLE

Luuleminen ja uskominen ovat aivan eri asioita kuin tietäminen ja osaaminen.

DOCTOR FUN

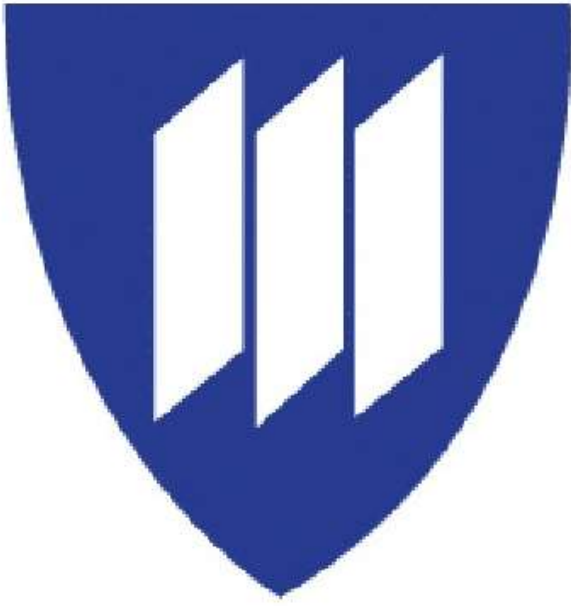
6 Jan 2003

Copyright © 2003 David Farley, d-farley@ibiblio.org
<http://ibiblio.org/Dave/drfun.html>

This cartoon is made available on the Internet for personal viewing only. Opinions expressed herein are solely those of the author.

"Congratulations, Explorer Head One! Enjoy Mars - see what you can see - your batteries run out in six hours."

**Kannattaa etsiä
mielenkiintoisia
viikonloppukursseja
sopivilla
hakusanoilla.**

SELVIYTYMIS- TILANTEITA

Selviytymisen pääsääntö luonnossa

Luontoa ei voi voittaa. Pitää liikkua luonnon ehdoilla (eli ei kannata rehvastella osaamisellaan ja yliarvioida kykyjään ja voimiaan).

Yksinkertainen ja suoraviivainen toiminta on parasta selviytymistilanteessa. Turha säätäminen pois. Keskity oleelliseen.

Ihminen on kovin pieni hiekanjyvä luonnonvoimien rinnalla. Säästä voimiasi. Asetu aloillesi ajoissa.

Lisää selviytymisen perusasioista

Selviytyminen vaatii myös itsekuria.

Tehdään mitä pitää tehdä eli mikä on tärkeää, eikä tehdä vain sitä mikä on helppoa ja mukavaa, vaikka kuinka väsyttäisi. Esimerkiksi illalla täytyy kerätä koko yön polttopuut, sekä sytykkeitä aamua varten jos tuli pääsee sammumaan.

Myös kavereista pidetään huolta !

Selviytyjän mottoja

- Aina ei voi voittaa.
- On sitä ennenkin tehty mahdottomia.
- Älä milloinkaan luovuta.
- Asiat voisivat aina olla huonomminkin.
- Neuvokas voi selviytyä tilanteista, joihin viisas ei joudu.

Selviytymistilanteista

Todelliset selviytymistilanteet tulevat eteen enemmän tai vähemmän yllättäen (muutoinhan ne eivät olisi nimenomaan selviytymistilanteita), eli ei olla osattu varautua sellaiseen varusteiden osalta.

Kolme nuorta paleltui kuoliaaksi Norjassa

STT, NTB
Lakselv

050377

Kolme norjalaisnuorta paleltui kuoliaaksi Pohjois-Norjan Finnmarkissa perjantain vastaisena yönä. Nuoret ajoivat harhaan moottorikelkkaretkellä Porsangerinvuonon tuntumassa.

Kateissa oli kaikkiaan yhdeksän 17–23-vuotiasta nuorta, joista kuusi oli miehiä ja kolme naisia.

Kun heihin ei saatu yhteyttä torstai-iltana, aloitettiin suuretsinnät. Operaation osallistui noin 60 pelastus-

työntekijää ja nuorten omaisia.

Poliisin mukaan nuorilla ei ollut asianmukaisia vaatteita tunturilla vaeltamiseen. Hengissä löytyneet olivat pelastustyöntekijöiden mukaan kylmissään mutta muuten hyvässä kunnossa.

Nuorten kotikaupunki Hammerfest oli surun murtama.

– Tämä on pieni 10 000 asukkaan kaupunki, ja useimmat tuntevat toisensa. Tunnelma on tänään valtavasti raskas, kaupunginjohtaja Alf E. Jakobsen sanoi.

Turistit eksyivät Kittilässä 35 asteen pakkasessa 060212

ETSINTÄ. Metsäautotiellä ajanut hollantilaisseurue eksyi ja jumiutui autollaan tiukasti lumipenkkaan Kittilän Pöntsön alueella. Turistien onneksi heidän autonsa pysyi käynnissä, eikä kukaan paleltunut tai loukkaantunut. Tapahtumahetkellä pakkasta oli noin 35 astetta.

Poliisi sai etsintätehtävän lauantaina päivällä. Hollantilaisseurue oli ajanut metsäautotielle, eikä osannut kertoa sijainnistaan muuta kuin sen, että heidän ympärillään näkyi paljon puita.

Poliisi paikallisti eksyneet, ja he pääsivät jatkamaan matkaansa. Poliisi kehotti seuruetta pysymään isommilla teillä ja vaihtamaan kartanlukijaa. STT/KITTILÄ

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

283

Kadonneet 100412 kelkkailijat löytyivät kylmettyneinä

UTAJÄRVI. Kahta moottorikelkkailijaa etsittiin Utajärvellä

Pohjois-Pohjanmaalla sunnuntain ja maanantain vastaisena yönä. Heidät löydettiin maanantaiaamuna noin kello viisi. Pahoin kylmettynyt kaksikko toimitettiin ambulanssilla sairaalahoitoon.

Utajärveltä ja Porvoosta kotoisin olevat keski-ikäiset miehet olivat kelkkailemassa yhdellä kelkalla kun he eksyivät. Samalla heiltä loppui polttoaine. Miehet ilmoittivat itse tilanteestaan hätäkeskukseen.

Puhelinyhteys miehiin katkesi, kun heidän kännyköistään loppui virta. Poliisipartio löysi kadonneet lopulta Pudasjärven puolelta. STT/UTAJÄRVI

Miten jäisellä saarella selviää kolme viikkoa?

SARI SAINIO 180412
Aamulehti

Virolaismiehen kerrotaan sinitelleen Helsingin Pihlajasaarella kolme viikkoa sen jälkeen kun hän putosi Tallinnan-lautalla. *Iltalehti* uutisoi miehen tarinan maanantaina. Sen mukaan mies oli uinut saareen noin sadan metrin matkan ja kertomansa mukaan syönyt kioskin antimia. Saaren taloista ei löytynyt murtojälkiä. Poliisi epäilee, ettei mies ole viettänyt koko aikaa saarella. Toisaalta saareen ei talvella pääse jäitä pitkin.

- Ihmepelastujille on yhteistä, etteivät he missään vaiheessa vajoa epätoivoon. Se on hyvin harvinaista, ylöjärveläinen luontomatkailuyrittäjä Pekka Tyllilä sanoo.

Hän korostaa, että ehdoin tahdoin kenenkään ei pidä tällaiseen tilanteeseen hankiutua, sillä selviäminen on hyvin epätodennäköistä.

Hengissä pysymistä ovat voineet auttaa tietyt asiat.

1. Lämpö

Lihava ihminen selviää kylmässä paremmin kuin laiha.

Lisäksi pitäisi olla hyvä vaatetus: eristäviä vaatekerroksia ja päällimmäisenä vettä eristävä kuoripuku.

Hyisen uintiretken jälkeen ihminen kuivuu parhaiten liikkumalla, edellyttäen ettei hän ole hypotermian vuoksi toimintakyvytön. Tulta on vaikea saada viriämään, jos puita ei ole valmiina.

Kolmen viikon aikana on myös ollut pakkasia.

- Jos saarella on rakennuksia, niistä voi löytyä suojaa esimerkiksi ulkorakennuksista, vaikka ei olisi mihinkään murtautunutkaan.

Asutuilta seuduilta ja meren rannalta löytää suojautumiseen kelpaavaa materiaalia kuten pahvia ja styroksia. Kuusenhavuilla voi eristää maasta hohkaavaa kylmyyttä.

Liian kylmässä ihminen vaipuu hypotermiaan eikä herää viluun.

2. Vesi

Ravintoa on talvella lähes mahdoton löytää Suomen luonnosta.

- Juomaveden löytäminen on olennaisempaa kuin ravinnon, Tyllilä sanoo

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

284

1. suunnittele reittisi
2. älä lähde maastoon yksin, äläkä jättäydy tai eroa ryhmästä
3. arvioi oikein kuntosi ja terveydentilasi
4. Tuntureilla suuntavaisto pettää helposti. Ota aina mukaasi kartta ja kompassi.
5. jos eksyt tai väsy, leiriydy tai hakeudu suojaan ajoissa
6. tee tulet ja pidä itsesi lämpimänä
7. pysy joka tilanteessa rauhallisena.

TOIMI NÄIN!

Nämä ohjeet voivat pelastaa henkesi maastossa.

- 1. Suunnittele reittisi.**
 - Ota huomioon sääolosuhteet. Muista, että sää voi muuttua yllättävän nopeasti.
 - Älä uhmaa luonnon voimia: lumimyrskyjä, virtaavaa vettä ym.
 - Jos et tunne paikallisia olosuhteita, pyydä ja kuuntele neuvoja.
 - Ilmoita lähtöaikasi, suunniteltu reitti ja paluuaika ystäville, alueen info-pisteeseen, suksevuokraamoon tai hotellin vastaanottoon.
 - Ilmoittaudu palattuasi.
- 2. Älä lähde maastoon yksin, äläkä jättäydy tai eroa ryhmästäsi.**
 - Kirjoita nimesi tupien ja kämppien vieraskirjoihin.
 - Pysy merkityillä reiteillä. Lue reitin vartella olevat opasteet huolella.
 - Muista jyrkissä rinteissä lumivyöry- tai sortumavaara.
- 3. Arvioi oikein kuntosi ja terveydentilasi.**

Varo uskottelemaasta olevasi parempikuntoinen kuin olet.

 - Tunne rajasi. Tunturi- ja maasto on arvaamaton ja täynnä yllättäviä tilanteita.
 - Pukeudu oikein. Tuulta pitävät, mutta hengittävät vaatteet ovat parhaat.
 - Pukeutuminen alkaa sormista ja varpaista.
 - Muista, että tuuli moninkertaistaa pakkasen vaikutuksen.
- 4. Tuntureilla suuntavaisto pettää helposti. Ota aina mukaasi kartta ja kompassi.**
 - Ota lyhyellekin retkelle evästä väsymystä karkoittamaan.
 - Pidä aina mukana viihteellisiä tulentekovälineitä.
- 5. Jos eksyt tai väsy, leiriydy tai hakeudu suojaan ajoissa.**

Väläytetään ja viljotaan on vaikea leiriytyä kunnolla.

 - Jos alat palella, älä jää pakkaseen lepäilemään - älä pysähdy.
 - Jos olet epävarma sijainnista, siirry oikeasta etenemissuunnasta, älä lähde harhailemaan, vaan säilytä tarkkaväilyä. Kälmyt takaisin riittävän ajoissa, mikäli nolojalkesi alkavat, tai etsi hyvä suoja.
 - Pidä itseäsi lämpimänä liikkumalla ja tekemällä tulet.
 - Älä jää lumikuoppaan lepäilemään huonoissa varusteissa.
- 6. Tärkein asia leiriytyessäsi on: Tee tulet ja pidä itsesi lämpimänä.**
- 7. Pysy joka tilanteessa rauhallisena - älä menetä tarkkaväilyäsi.**

Varustaudu aina pahimman varalle. Suhtaudu ohjeisiin ja varoituksiin vakavasti. Vastuu on sinulla itselläsi!

HÄTÄTAPAUKSISSA SOITA 112

Suomen Punainen Risti

Vapaaehtoinen pelastuspalvelu

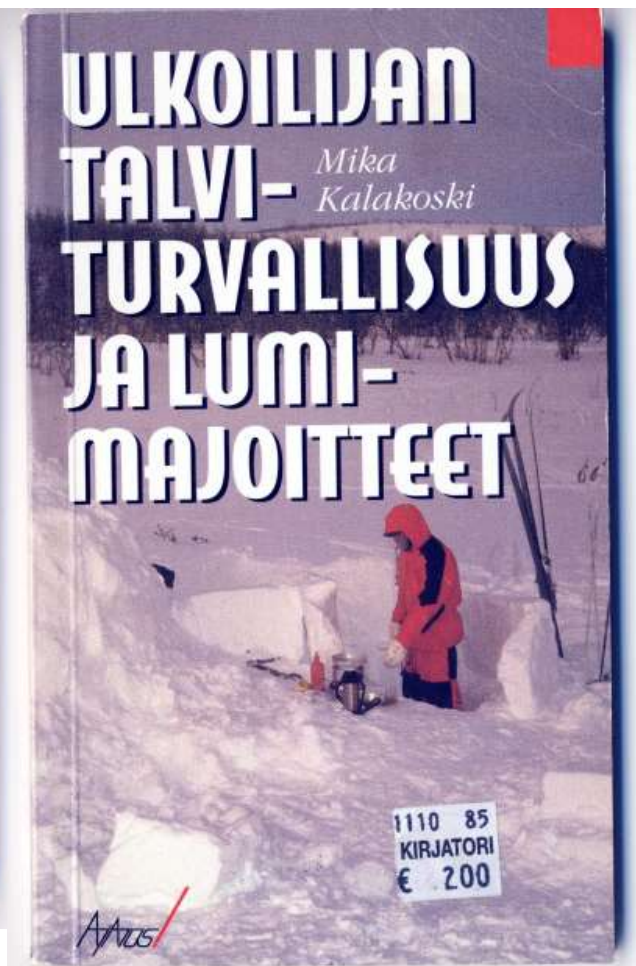
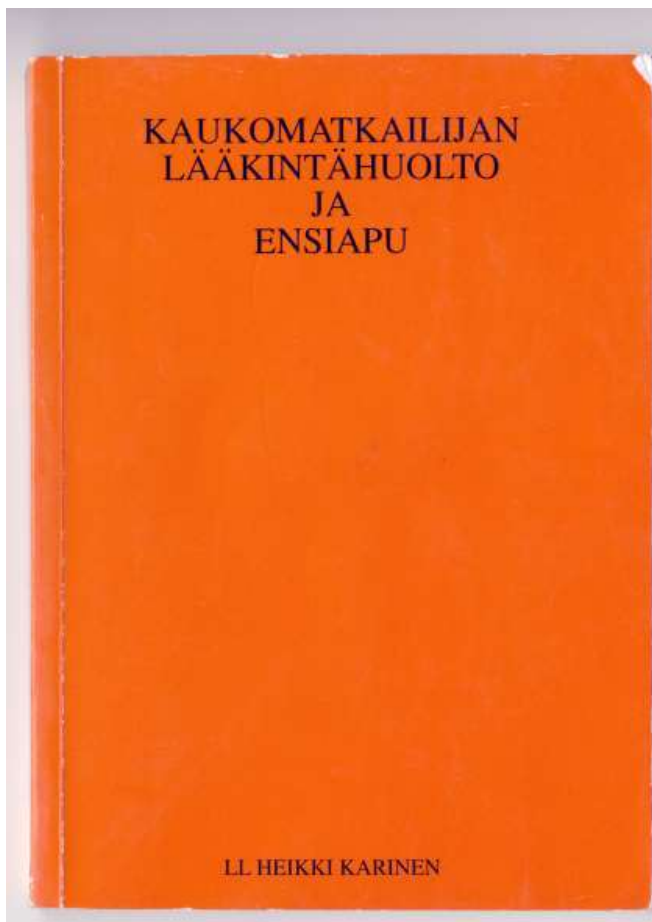
KIRJALLISUUTTA

Lisää tietoa ja lähteitä

**Kaikki mitä luonnossa selviytymisestä
Suomessa tarvitsee tietää, on
kirjoitettu suomeksi.**

Jotkut ”ulkomaanpellet” kirjoittavat jopa vaarallisia juttuja, monet eivät ole vaivautuneet itse kokeilemaan kikkojaan, tai tekevät asioita hölmösti tai kovin monimutkaisesti.

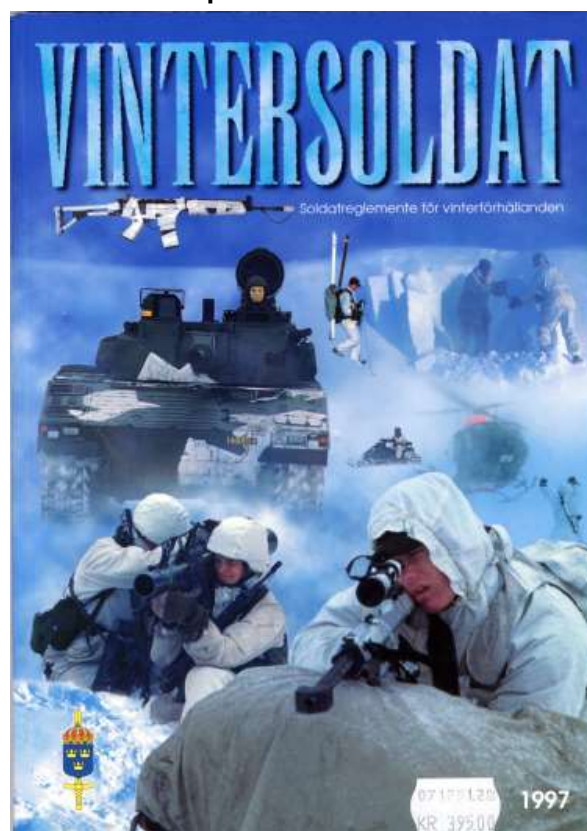
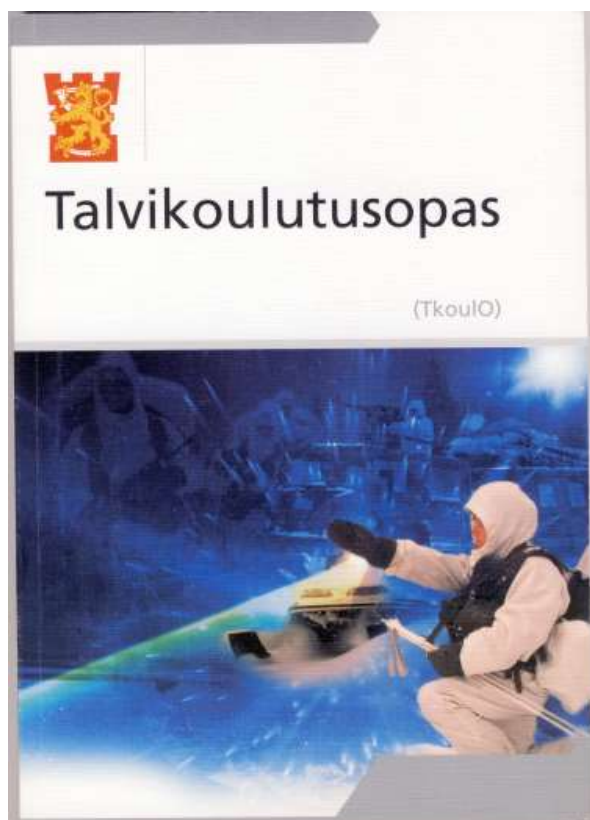
Ruotsalaiset Fält, Källman ja Sepp ovat virkansa puolesta tehneet paljon hyvää kirjallista työtä pohjoismaisten selviytymisoppien eteen.

Kaksi asiallista pientä taskukirjaa.

ikävä kyllä tässä Ruotsi voitti 3-0...

Kumpikin julkaisu löytyy tietokoneverkosta pdf-muodossa.

www.ymparisto.fi

julkaisu 30/2012

pdf-tiedosto imuroitavissa kahtena palana, koko yhteensä noin 5,3 Mt.

Lötyy nykyisin jo yhtenä tiedostona.

SUOMEN YMPÄRISTÖ 30 | 2012

Jokamiehenoikeudet ja toimiminen toisen alueella

Lainsäädäntöä ja hyviä käytäntöjä

Pekka Tuunanen
Markus Tarasti
Anne Rautiainen (toim.)

LUONTO

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

291

"et vaan osaa"

WILLY MILLER DIST. BY UNIVERSAL PRESS SYD.

”

*Hyväkään ohje ei korvaa
järjen puutetta.*

maastotaidot

tensu@iki.fi

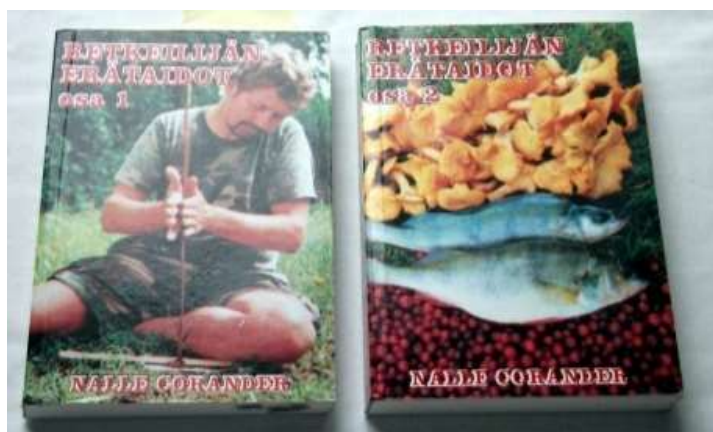
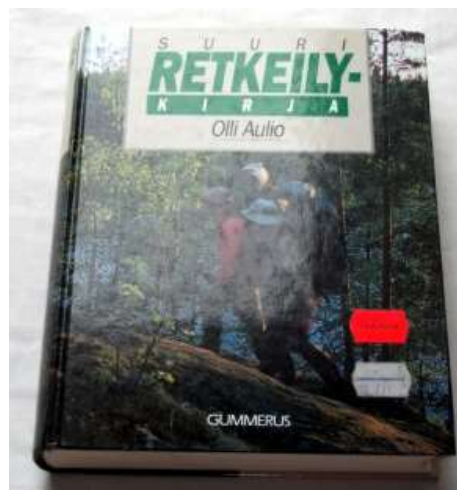
04.05.2021

292

"Tensun kotimaiset suosikit"

kirjallisuudesta (yhtä parasta teosta ei ole)

- Olli **Aulio**: Suuri retkeilykirja. 1990, Gummerrus. 567 s.
- Björn "Nalle" **Corander**: Retkeilijän erätaidot I-II. 1994, Lohja Offset. yht. 446 s.
- Martti Helenius: Retkeilijän varustetieto. 1982, Suomen matkailuliitto/Gummerrus. 72 s.
- Martti Helenius: Retkeilijän turvallisuustieto. 1984, Suomen matkailuliitto/Gummerrus. 96 s.
- Mauno **Siivonen**: Erätieto. 1980, Muuriansankuri-offset. 224 s.
- Kari Vainio, Turkka **Aaltonen** ja Pertti Vilkman: Miten selviän luonnossa. 1983, WSOY. 239 s.

"Tensun ulkomaiset suosikit"

kirjallisuudesta (yhtä parasta teosta ei ole)

- Handbok Överlevnad, 3.tr. 1991, Almqvist och Wiksell tryckeri. 228 s.
- Lars **Fält**, Stefan **Källman** och Harry **Sepp**:
Överleva på naturens villkor. 1994, ICA. 180 s.
- Lars Fält och Stefan Källman: Överleva vintertid på naturens villkor. 1989, ICA. 157 s.
- Mats Ekeblom, Stefan Källman och Lars Fält:
Överleva i det sårbara samhället. 1992, ICA. 133 s.
- Lars Fält: Uteliv. 1998, W&W. 152 p.
- Stefan Källman och Lars Fält: Överleva på naturens villkor. 2001, ICA. 188 s.

ruotsalainen selviytymistrilogia; kesällä, talvella, taajamassa

Ruotsin armeijan ohjesääntö
(www: löytyy pdf-tiedostona)

Reading a good book on survival does not guarantee you will live through a survival situation.

Knowing what you can not do is more important than knowing what you can do. In fact, that's good taste.

SEKALAISTA

MPK:n viikonloppukurssin tankkaus ja eväät sotilaskodissa perjantai-iltana...

halutaanko katsoa videoita...?

- Hypotermia 14 min (kalastaja)
- Hypotermia 18 min (PV YouTube)
- soahkedolat (koivutuli) 14 min

Kannattaa vilkuilla [www-sivuja](#)

- www.karttapaikka.fi
kansalaisen.karttapaikka.fi
- www.maanmittauslaitos.fi/avoindata
- vanhatpainenutkartat.maanmittauslaitos.fi/
- www.retkikartta.fi
- www.paikkatietoikkuna.fi
- www.pikakartta.fi (tulos = pdf-tiedosto)
- kartat.kapsi.fi

MML:n avoimen datan käytöstä

Vinkki miten voit selata koko Suomen avointa peruskartta-aineistoa kotikoneella ilman verkkoyhteyttä:

- hae **kartat.hylly.org** -sivulta (Teemu Peltonen) koko Suomen peruskartta-aineisto (MML:n) yhtenä noin 1,7 Gt:n kokoisena tiedostona; kartta muistikortilliseen käsi-Garminiin (img) sekä toinen tiedosto (zip) karttaohjelmiin
- hae **www.garmin.com** -sivulta **BaseCamp**-ohjelma (Win/Mac), joka ymmärtää edellämainittua karttadataa (pieni asennus järjestelmänvalvojana). MapSource on tuon vanha versio.

Myrkytystietokeskus

puh. (09) 471 977

Onhan sinulla tuo matkapuhelimesi muistissa ?

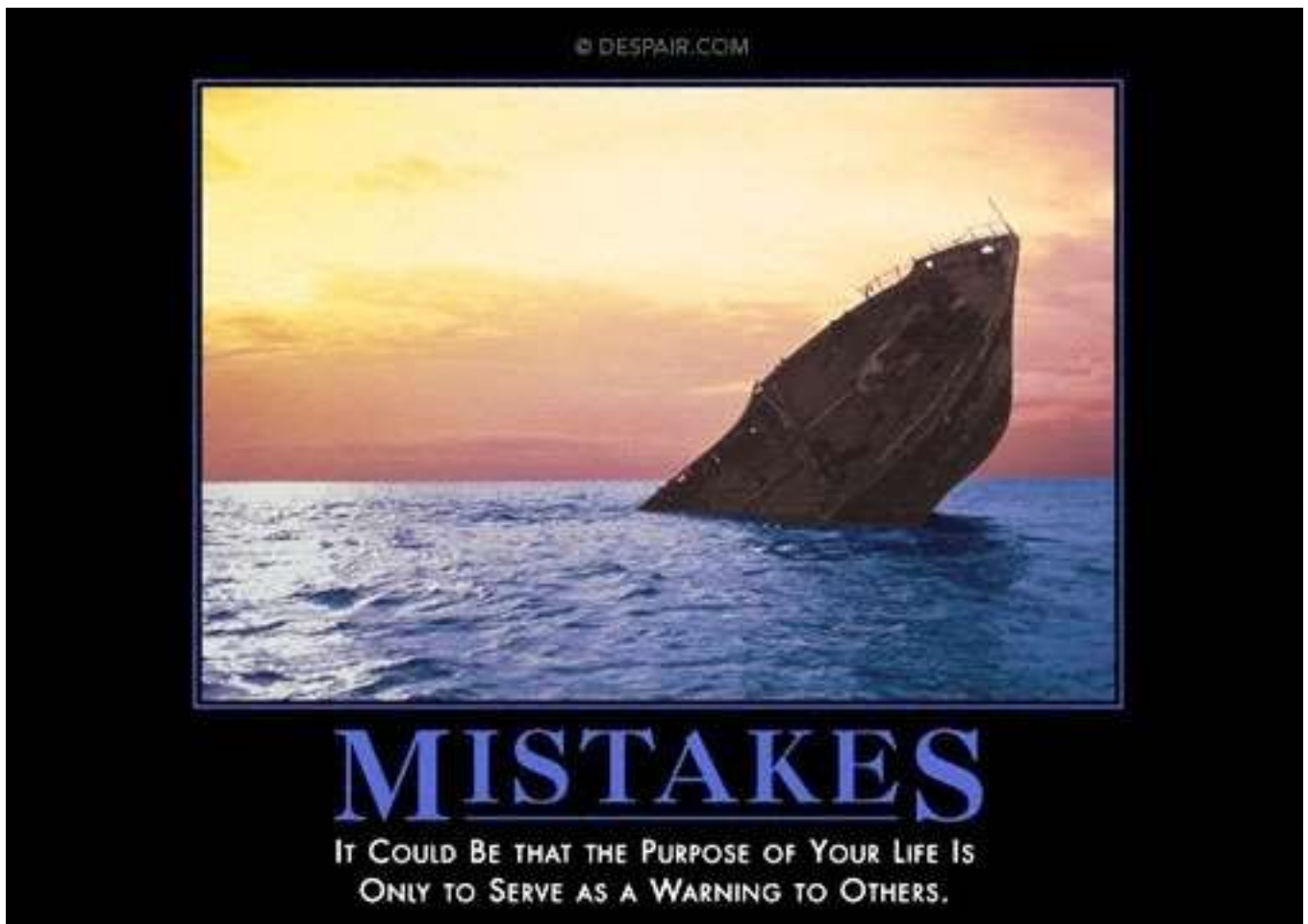
- varanumero on (09) 4711 (HYKS keskus yhdistää).

Tiepalvelu: puh. 0200 8080.

Jäykkäkouristusrokotus on voimassa 8 vuotta varusmiespalveluksen jälkeen. Rokotuksen voi uusia ilmaiseksi oman kunnan terveystyöntekijöillä.

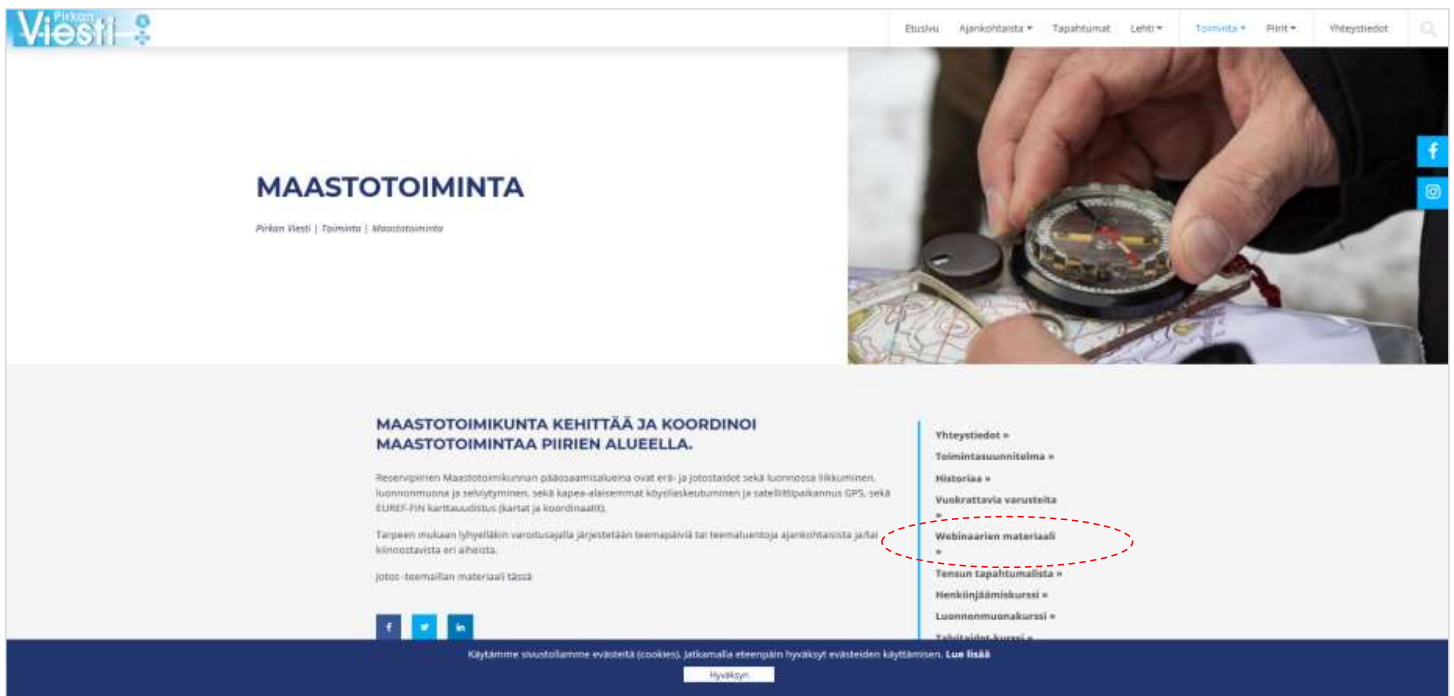
Eurooppalainen sairaanhoitokortti (ilmainen).

Matkapuhelimeen ICE puhelinmuistioon.

KAMALA LUONTO

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

309

Tulevia vepinaareja, arki-iltaisin klo 1700-19, Zoom.

- 14.10.2020 Kartat ja koordinaatit
- 10.11.2020 GPS
- 10.12.2020 talvitaidot
- 12.01.2021 henkiinjääminen
- 10.02.2021 maastoensiapu
- 20.02.2021 arjen viestivälineet (POIKKEUS: klo 1300-)
- 03.03.2021 viestiaselajin syntyvaiheet
- 15.04.2021 jotosvinkkejä
- 05.05.2021 maastotaidot.

maastotaidot

tensu@iki.fi

04.05.2021

310